

ROČNÍK LXVI

DUBEN 2011 • ČÍSLO 04

HLAS

PRAVOSLAVÍ

CENA 24 Kč/1€

PASCHÁLNÍ POSELSTVÍ, NÁVŠTĚVA METROPOLITY KRYŠTOFA
V USA, SETKÁNÍ S TAJEMSTVÍM, ZPRÁVA Z JAPONSKA

IKONA MĚSÍCE - PASCHA KRISTOVA

Ukřižování, monastýr Studenica, Srbsko, 1209

OBSAH

POSELSTVÍ POSVÁTNÉHO SYNODU	3	ŽIVOTY SVATÝCH	18
SLOVO METROPOLITY	5	ZAMYŠLENÍ	20
STARÝ ZÁKON	7	ZPRÁVY Z EPARCHIÍ	21
DUCHOVNÍ ČTENÍ	9	SPOLEČENSKÁ KRONIKA	25
CÍRKEV A SPOLEČNOST	10	POZVÁNÍ	26
HISTORIE	15	PROGRAM METROPOLY	27
PRAVOSLAVÍ VE SVĚTĚ	16	PRO NEJMENŠÍ ČTENÁŘE	28
ZPRÁVY ZE SVĚTA	17		

PASCHÁLNÍ POSELSTVÍ POSVÁTNÉHO SYNODU PRAVOSLAVNÉ CÍRKVE V ČESKÝCH ZEMÍCH A NA SLOVENSKU

*Kristus vstal z mrtvých! Vpravdě vstal z mrtvých! Christos voskresel! Voistinu voskresel!
Důstojní otcové, bratři a sestry, srdečně Vás zdravíme při příležitosti svátku Vzkříšení Kristova!*

„Neboť i Kristus jedenkrát za hříchy trpěl, spravedlivý za nespravedlivé, aby nás přivedl k Bohu, umrtven jsa ze strany těla, ale oživen Duchem.“ (1 P 3, 18)

„Kristus za všechny zemřel, aby ti, kteříž živi jsou, již nežili sami sobě, ale tomu, který za ně zemřel a z mrtvých vstal.“ (2 Ko 5, 15)

Náš Pán Ježíš Kristus trpěl a vstal z mrtvých z hrobu za celý svět, aby svou přecistou krví přivedl každého ke spáse. Vstal z mrtvých, abychom se skrze víru v něj stali syny Božími (Gal 3, 26, J 1, 12). Proto dnes všichni pravoslavní křesťané oslavují vzkříšeného Pána, proto je Pascha Kristova největším křesťanským svátkem. Světlá paschální radost nám připomíná, že my křesťané jsme „novým stvořením v Kristu“. A pokud jednou v tomto dočasném životě zemřeme, vstaneme pak z mrtvých, protože smrt pro nás není nic jiného než dočasný spánek, ze kterého procitneme k věčnému a blaženému životu. Proto je pro nás paschální den tak radostný.

Díky tomu, že letos svátek paschální slavíme podle obou kalendářů v jednom dni, můžeme ho prožívat společně a v jednomyslnosti, v jednotě se všemi pravoslavnými křesťany na celém světě. Díky našim pas-

týřům a věřícím se postupně naplňuje usnesení posledního sněmu naší Pravoslavné církve v českých zemích a na Slovensku o dosažení slavení Paschy všemi místními pravoslavnými křesťany společně podle východní paschalie. Máme tudíž naději, že náš největší svátek budeme takto svorně oslavovat i v příštích letech, jak to ostatně i naše posvátná tradice a církevní jednota přirozeně vyžadují, a jak je slaven ve všech světových pravoslavných církvích.

Po mnohá staletí každoročně slaví národy Východu i Západu Kristovo vzkříšení; každý národ tuto významnou událost oslavuje po svém. Ve světě pravoslavném je radost z víry ve vzkříšení Kristovo prožívána nehlouběji, přichází po několikátýdenním půstu, je plna duchovního nadšení a upřímné víry, zcela naplňuje naše duše. Žádná jiná událost v ročním kalendářním cyklu nás tak výrazně nesjednocuje,

EDITORIAL

jelikož zmrtvýchvstalý Kristus je pro nás „cestou, pravdou a životem“ (J 14, 6).

Tyto duchovní pocity v nás vychovala matka Církve, jež nás po staletí sytila duchovní stravou, posvěcovala skrze tajiny moci svatého Ducha, upevňovala v jednotě víry a v poznání Syna Božího. Jednu svatou, všeobecnou a apoštolskou Církev tvoří společně s ostatními sesterskými církvemi i naše místní pravoslavná církev. Postupně se u nás vytvářejí místní obyčeje a zvyklosti, kterými oslavujeme Boha, jak je nám to přirozené; to podstatné však máme s ostatními sesterskými církvemi společné, to podstatné vyznáváme a oslavujeme stejně jako pravoslavní křesťané v jiných zemích, v jednotě víry a lásky s nimi společně a jednomyslně v dnešní den voláme: „Vstal z mrtvých Kristus!“

Vládce tohoto světa však chce naši církevní jednotu rozbít, chce oslabit její sílu a autoritu. Všude kolem sebe vidíme pečeť bezbožnosti a duchovní smrti. Mnohé se dnes s ovacemi a s mediální podporou buduje na těchto lživých a marnivých základech, lidé zapominají na Boha a na jeho přikázání, klaní se modlám a hřích lživě nazývají dobrodiním. I v době nabyté svobody vyznání sílí ateismus a z paměti lidí se vytrácí vědomí o křesťanských kořenech naší evropské civilizace. Lidé odpadávají od Boha, nemodlí se, svými těžkými hříchy zasazují rány Kristu na jeho těle – na jeho Církvě. Děje se to podle stále aktuálních

slov spisovatele Dostojevského: „... tam dábel zápasí s Bohem a bojištěm jsou lidská srdce.“ Jak těmto tlakům můžeme jako pravoslavní křesťané vzdorovat? Jak můžeme přemoci úklady odvěkého nepřítele lidského rodu? Jedině nekolisající vírou ve vítězství Spasitele nad všemi silami pekla, neboť on sám do pekla sestoupil a brány pekelné rozlámal. Touto vírou žili pravoslavní křesťané v dobách útlaku ze strany komunistické moci, touto vírou přemáhali útoky vnějších nepřátel církve i pokusy rozbít církev zevnitř různými bludy a rozkoly.

Velký církevní učitel svatý Jan Damašský ve svém Paschálním kánonu hlasitě volá: „Pascha věrných!“ Tedy pouze ten, kdo věrně věří ve Spasitele Ježíše Krista, prožívá Paschu radostně a jako velký Den. Neboť kdo pevně věří v Krista, ten se na Paschnu připravil, postil se, modlil, zpovídal se s kajícím srdcem a pokorně přistoupil k přijetí svatých Darů. Kdo opravdu věří v Krista, ten plní jeho přikázání, ten je skutečným křesťanem, ten je synem Božím dle milosti a Pascha je pro něj svátkem všech svátků.

Drazí otcové, bratři a sestry! „Ať povstane Bůh a rozprchnou se jeho nepřátelé!“ volá svatá Církev v den vzkříšení Kristova. Ať povstane Bůh v srdcích nás všech a ať jsou překonány neospravedlnitelné rozepře, zloba, nenávisť a jakékoliv různice v našich rodinách, v našem církevním životě a na celém světě. Amen.

Vstal z mrtvých Kristus! Vpravdě vstal z mrtvých!

Christos voskrese! Voistinu voskrese!

S arcipastýřským požehnáním Vaši

+ Kryštof

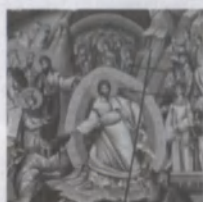
arcibiskup pražský, metropolita českých zemí a Slovenska
a členové posvátného synodu

+ Ján

arcibiskup prešovský
a Slovenska

+ Simeon
arcibiskup
olomoucko-brněnský

+ Jáchym
biskup hodonínský
vikář olomoucko-brněnské
eparchie

+ Juraj
arcibiskup
michalovsko-košický

+ Tichon
biskup komárenský
vikář prešovské eparchie

PASCHÁLNÍ KALENDÁŘ

Již druhý rok je pravoslavný paschální kalendářní kruh shodný s kalendářem západních křesťanů a kalendářem občanským. Tato skutečnost všem dala pocítit viditelnou jednotu všech křesťanů včetně spoluobčanů bez vyznání, kteří jsou v České republice ve většině. Přesto však kalendářní shoda nijak neovlivnila prožívání velikonočních svátků. Tato vzácná dějinná okolnost nikoho neucínila více ani méně pravoslavným či jinoslavným.

Pascha Kristova dává pravoslavným věřícím každý rok vpravdě pocítit hlubokou duchovnost bohoslužeb, jejichž podoba se utvářela v prvokřesťanské církvi a dochovala se u nás díky cyrilometodějskému odkazu až do současnosti. Spolu s touto hlubokou duchovností bohoslužeb se zachovaly beze změny i zásady víry vyjádřené všemi křesťany světa na ekumenických sněmech prvního tisíciletí. Pravoslavní věří stejně, jako věřila apoštolská církev, v Boží Trojici. Věří v Ježíše Krista jako pravého Boha i pravého člověka a slaví Matku Boží – přesvatou Bohorodici – i svaté mučedníky, ctihodné a ostatní světce. Jedinou hlavou Církve je Ježíš Kristus a nikdo jiný ani na zemi, ani na nebi. Vnější církevní organizace vychází ze starokřesťanských principů

Slavný mayský kalendář, dle něhož má „konec světa“ nastát 21. prosince 2012

a vnější podoby utvořené v římské říši, zvláště pak v její východní části. Dnes proto tvoří pravoslavnou církev ve světě samostatné patriarcháty, arcibiskupství a metropolie, z nichž nejmladší je naše Pravoslavná církev v českých zemích a na Slovensku. Všechny pravoslavné na světě spojuje jedna víra, společně zachovávají pravidla pro život v církvi a podobu bohoslužeb.

Jednotné slavení Velikonoc bylo ustaveno na počátku

čtvrtého století podle římského tzv. juliánského kalendáře. Jelikož se jedná o pohyblivé svátky, jejich přesné datum dostal za úkol určovat a všem křesťanům na celém světě oznamovat alexandrijský patriarchát, mezi jeho věřícími bylo tehdy nejvíce učenců. Alexandrijský patriarchát dodnes plní tento úkol. Všichni pravoslavní křesťané se proto řídí podle alexandrijského určení termínu slavení Paschy. Výjimečně mohli mít někteří pravoslavní konvertité 20. století na Západě Velikonoc s ostatními křesťany a občany ve své zemi. Tato výjimka měla a má dočasný charakter.

Když získala naše místní pravoslavná církev před 60 lety samostatnost, stalo se tak za předpokladu, že přejdou všechny farnosti v Čechách, na Moravě, ve Slezsku i na Slovensku ze západního paschálního kruhu na pravoslavnou paschálii. Posvátný synod Ruské pravoslavné církve o tom usnesl: „Ponechávaje české pravoslavné církvi jí vlastní formy církevního života, Posvátný synod Ruské pravoslavné církve přece vyslovuje přání, aby místo přijaté západní paschálie byla přijata paschálie východní, které se neochvějně přidružuje Ruská pravoslavná církev.“ (Rozhodnutí Posv. synodu c. 40 ze dne 14. ledna 1946) Ještě roku 1946 doplnil toto usnesení synodálním příkazem metropolitovi Jejevferijovi: „V blízké budoucnosti přejít k východní paschálii.“ (Ukaz č. 1796 z 27. 12. 1946.) Pro autokefální církev nikdy neexistovala výjimka termínu velikonočních svátků. Jednotná Pascha Kristova totiž vytváří pevné duchovní obecnství se všemi pravoslavnými křesťany na celém světě.

Náš první metropolita vladyka Jejevferij o tom v roce 1947 napsal: „Největší křesťanský svátek jasného Kristova vzkříšení, vpravdě „Svátek svátků a slavnost slavností“ (Paschální kánon, 8. píseň), odedávna světlí všechny věrné dítky sv. pravoslavné církve ve stejnou dobu; současně ukončují velký půst a v jasnou paschální noc všichni jednomyslně, jedním srdcem a ústy, slavnostně oslavují vzkříšeného Krista, Dárce života.“

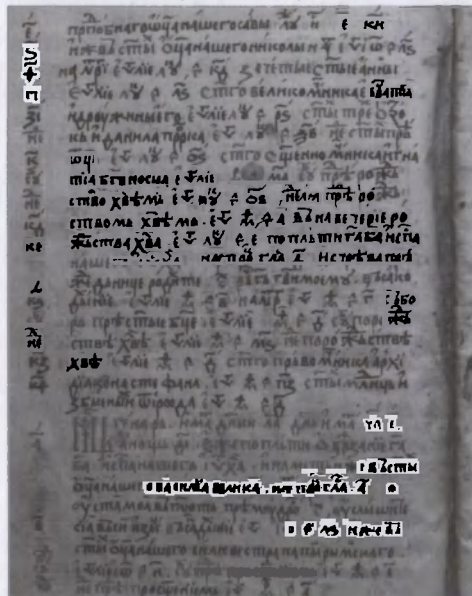
Svatí apoštolové a svatí otcové všeobecných a místních sněmů určili, aby první neděle po jarní rovnodennosti a po měsíčním úplňku byla pro všechny jednotným dnem svatě Paschy a přísně zakázali „lišit se“, tj. oddělovat se od všech

SLOVO METROPOLITY

pravoslavných církví a světít Paschu před jarní rovnodenností. Totéž bylo ustaveno na I. všeobecném sněmu a potvrzeno na místním sněmu v Antiochii (pravidlo 1.). Veliký otec církve sv. Jan Zlatoústý v tom dokonce vidí Boží ustanovení. V jednom ze svých kázání praví: „Více než 300 otců, shromážděných v zemi Bithynské (tj. v Nicei na prvním všeobecném sněmu), ustanovilo, aby svátek Paschy konali křesťané všichni ve shodě. Mohli se tito mužové, kteří nezradili viru v tak těžké době, přetvařovat v ustanovení určitých dnů postu a Paschy? Jestliže je Kristus uprostřed dvou nebo tří, tím spíše pak ov by vše rozhodl a určil tam, kde bylo více než 300 lidí.“ (Reč 3. proti Židům)

Na základě těchto apoštolských a otcovských ustanovení sv. pravoslavná církev ve všech zemích světa světí svatou Paschu podle tzv. 'východní paschalie', která stanoví den Paschy na první neděli po jarní rovnodennosti. Takto světí Paschu ve všech východních pravoslavných patriarchátech i ve svatém městě Jeruzalémě u svatého hrobu Páně, v nejstarších církvích antiochijské, alexandrijské a cařihradské, ve

Pravoslavny kalendář ze 17. stol.

všech pravoslavných slovanských zemích, v celém Řecku, v pravoslavném Rumunsku, a všude, kde jsou pravoslavní. Argumenty metropolity Jeleverije zdůvodňující slavení Paschy s celým pravoslavným světem mají stálou platnost. Vedly jistě také ke sněmovnímu usnesení před 12 lety (roku

1999) ve Vilémově, které vyzvalo všechny duchovní, aby vedli naše církevní obce ke konečnému sjednocení církevního

kalendáře podle pokynů alexandrijského patriarchátu. Toto usnesení podpořili oba již zesnulí metropolitové vladyka Dorootej i vladyka Nikolaj. Velmi zásadní prohlášení učinil na sněmu d. o. okružní protopresbyter ThDr. Jan Krivka z Františkových Lázní: „Když nám to (svěcení Paschy) vladyka nařídí, budeme toto rozhodnutí respektovat.“

Po desetiletí pastýřské práce se můžeme těšit z toho, že ve všech našich katedrálních chrámech v Praze, Olomouci, Brně, Prešově, Michalovicích i Košicích slavíme Velikonoce ve stejném čase, jako slaví pravoslavní v Jeruzalémě, Konstantinopoli, Londýně, New Yorku či Kyjevě.

V Pražské pravoslavné eparchii bylo za posledních deset let zřízeno 8 nových církevních obcí – všechny s pravoslavnou Paschou. Zbývá již jen několik farností s občanskými Velikonocemi. Ve většině z nich se však paschální pokrmy světí i podle pravoslavného kalendáře. Věřím a těším se, že v příštím roce nezůstane ani jedna naše církevní obec bez duchovního i liturgického obecnství se svojí katedrálou a pravoslavnými bratřími a sestrami na celém světě.

metropolita Kryštof

Použitá literatura:

Bible. Písmo svaté Starého a Nového zákona. Ekumenický překlad. Biblické dílo Ekumenické rady církví v ČR v Ústředním církevním nakladatelství v Praze. Praha 1979.

Jeleverij, metropolita: Na Boží nivě. Eparchiální rada Pravoslavné církve v Československu. Praha 1951.

Videozáznam ze řádného sněmu místní Pravoslavné církve v českých zemích a na Slovensku konaného v roce 1999 v Gorazdově cyrilometodějském středisku duchovních setkání ve Vilémově u Litvle, archiv metropolitní rady v Praze.

SAMUEL PO DVACETI LETECH

Ode dne, kdy se Boží schrána s deskami Zákona, tato nejposvátnější izraelská památka, vymanila z pelištejského zajetí a spočinula v Kiriat-jaarimu, na izraelské půdě, uplynulo dvacet let vyplněných vyčerpávajícími boji s Pelištejci. Samuel dál sloužil při svatyni jako drive za Elího.

Samuel viděl, že je lid vyčerpán boji a že se konečně začíná ptát, zda si nezpůsobil sám trápení nedostatkem věrnosti Hospodinu, který jej vždy chránil. Samuel se rozhodl svolat celonárodní kající shromáždění. Svolal je do města Mispy uprostřed izraelské země a tam k nim promluvil: „Jestliže se chcete celým srdcem obrátit k Hospodinu, odstraňte ze svého středu cizí bohy a bohyně, upněte se srdcem k Hospodinu a služte jenom jemu. On vás vysvobodí z rukou Pelištejců.“ Lidé uposlechli, zbavili se všech bůžků, které převzali od místních pohanů a na které si začínali zvykat, přestali slavit jejich svátky, prolévali slzy a říkali: „Zhřešili jsme proti Hospodinu.“ Tam do Mispy pak přicházeli k Samuelovi, aby rozsuzoval jejich pře, tam se shromažďovali.

O shromáždění v Mispě se dověděli Pelištejci a rozhodli se na Izrael znovu udeřit. Když se o tom Izraelci dověděli, báli se a naléhali na Samuela: „Nepřestaň za nás úpěnlivě volat k Hospodinu, našemu Bohu, ať nás zachrání před Pelištejci.“ Samuel vzal jedno neodstavené jehňátko a obětoval je Hospodinu v zápalnou oběť, celopal, a úpěnlivě volal k Hospodinu za Izraele. A Hospodin mu odpověděl.

Když Samuel obětoval zápalnou oběť, Pelištejci vyrazili k bitvě s Izraelci. Bible říká, že Hospodin onoho dne zahřměl mocným hlasem proti Pelištejcům a uvedl je ve zmatek. Byli Izraelem poraženi a pronásledováni až pod Bét-kar a cestou pobíjeni. Samuel pak vzal jeden velký kámen a položil jej mezi Mispu a Šén a dal mu jméno „Kámen pomoci“, hebrejsky „Eben-ezer“. Prohlásil: „Až potud nám Hospodin pomáhal.“ Pelištejci byli pokořeni a dál nepronikali na izraelské území. Bible dále píše, že Hospodinova ruka na Pelištejce doléhala po všechny Samuelovy dny. Města, která Pelištejci Izraeli odňali, od Ekronu až po Gat, připadla zase Izraeli a Izrael vysvobodil z moci Pelištejců i celé pomezí. Mezi Izraelem a jeho nepřítelem pak zavládl mír.

Samuel byl soudcem Izraele po celý svůj život. Rok co rok se vydával na obchůzku do Bét-elu, do Gilaálu a do Mispy a na všech těchto místech soudil Izraele. Pak se vracel do Rámy, dnešního Betléma, kde je hrob pramatky Ráchel a kde byl jeho dům. I tam soudil Izraele a tam také vybudoval oltář Hospodinu.

arcibiskup Simeon

PAVEL FLORENSKIJ, SŮL ZEMĚ

KAPITOLA SEDMÁ,

ve které se vypravuje o tom, jak tichý, dobrotivý a mírný byl otec Isidor, a také o tom, jak dokázal odpustit každou jemu způsobenou urážku.

Nezávislý a svobodný byl otec Isidor. Ale byl také plný pokoje a vřídnosti, odpouštění a neodsuzování. Nikoho neodsuzoval, na nikoho se nelobil, všechno strpěl; jeho odpouštění nemělo konce. Jestliže zjistil, že se na něj někdo zlobí nebo snad někoho urazil, okamžitě prosil o odpuštění, i kdyby za nic nemohl.

Urazil-li ho kdo slovem a srdce nactiutřače se neobměkčilo ani po veškerém báťuškově úsilí, potom se otec stáhl a čekal na příznivější okolnosti. K takovému jednání povzbuzoval svým příkladem i ostatní. Zazněla-li v báťuškové přítomnosti odsuzující slova, jemně, ale rázně a definitivně je umlčel. Viděl-li, že se někdo na někoho zlobí anebo že vzájemná láska ochladla, vždy naléhal, aby se dotyčný usmířil a poprosil o odpuštění. Tak povzbuzoval právě toho, s kým mluvil, třeba byl dotyčný v právu. Otec Isidor ho prosil, zapřísahal, posléze žádal - tiše a mírně, ale s naléhavou rozhodností, takže nebylo možné vzácného mnicha neuposlechnout.

K čemu došlo mezi tímto duchovním otcem a jeho duchovními dětmi, věděli jen oni a jejich nebeský Otec. A před nikým se otec Isidor neprořekl ani pokývnutím hlavy. Veškeré soudy se navždy vnořily do hlubin starcovy duchovnosti, podobně jako když hodíš kámen do hlubokého jezera. Poté, když se s onou záležitostí skoncovalo, jako by ji úplně vyhladil nejen ze své duše a paměti, vyhnal ji ze své bytosti. Znamenalo to, že věc dále neexistuje a je škoda o ní mluvit. Několik takových příhod však zaslouží, milý čtenáři, aby ti byly vyprávěny.

Stalo se, že báťuška u sebe nechal přebývat jednoho vyloučeného seminaristu, dlouhou dobu ho u sebe živil. Seminarista se však ukázal jako nevděčník: odvěký nepřítel lidského rodu mu vnuknul špatnou myšlenku: seminarista se rozhodl, že starce zabije a okrade ho o jeho žebrácký majetek. Když nebyl domácí pán doma, začal hledat báťuškovy peníze. Ale peníze otec Isidor neměl. Vždyť dal všechno prvnímu, kdo poprosil. Zatímco se seminarista s nožem v ruce

dožadoval neexistujících peněz, přiběhli bratři a starce ubránili.

Otec igumen potom starci vvčnil: „Proč je (tj. nužáký) přijímáš?“ A starce se omlouval:

o. Michail Malejev - Starce a novic

„Báťuško, není možné žádat ode mne, starého člověka, bůhví co! Vždyť je to má jediná útěcha.“

Na to neměl otec igumen slova; a otec Isidor k sobě dál pouštěl takové lidi, kteří se k němu chovali velmi špatně. Báťuška to však pečlivě tajil - okolí se o tom dozvíдалo jen náhodou.

DUCHOVNÍ ČTENÍ

Co bylo dál? Co jiného než to, že seminaristu postavili před soud, ale otec Isidor zachránil svého ničemu před trestem. Když měl otec Isidor vypovídat a zeptali se ho, zda jej chtěl obžalovaný zabít, řekl: „Ne, nechtěl mě zabít.“ Soud se podivil: „Jakže, vždyť se po vás ohnal nožem a křičel, že vás zabije!“

„Křičel... Co na tom, že křičel, to ještě neznamená, že mě chtěl zabít.“

Marie Vishnyuková, Bílá sobota

Seminarista byl po této starcově výpovědi propuštěn.

Jindy zase došlo k takovéto příhodě: Otcí Isidorovi jednou ublížili v kuchyni. Přišel o něco poprosit, ale pomocník otce hospodáře mu hrubě odmítl věc vydat. Jen považ sám, čtenáři, zda by takový člověk, jakým byl abba, mohl žádat něco zbytečného? A i kdyby, kdo by se opovážil to odsoudit? A tady ho odmítli hrubě, se zřejmou urážkou. Možná z jiného důvodu, ale možná právě pro tento hřích se stalo, že nactiurhač krátce po této události vážně onemocněl a byl blízko smrti. Jen co se o tom dozvěděl otec Isidor, šel k němu a poprosil ho o odpuštění: „Možná jsem tě urazil, poprosil jsem o něco, co skutečně nebylo potřebné...“ Potom se pomocník otce hospodáře zotavil.

Báťuška otec Isidor nejenže odpouštěl jiným provinění, kterými mu ublížili, ale svoji láskou také zakrýval hřích spolubratrův: snažil se skrýt ho před zraky ostatních. Jeho častým návštěvníkem byl například jistý člověk, těžko říci, zda novic či jen laik v oděvu novice. Báťuška jej hostil čajem, pomáhal mu, přimlouval se za něj. Ale „novic“ se vůči otcí Isidorovi zachoval špatně. Přišel k někomu, kdo měl báťušku v úctě, a jménem otce Isidora o něco požádal. Neví se,

jestli se abba dovtipil, ale celá věc se odhalila. „Novic“ navštívil duchovního syna otce Isidora a jménem otce poprosil o poštovní obálky, papír a známky. Muž však řekl: „Dobrá, dnes se sejdu s otcem Isidorem a dám mu to sám!“ Zašel za báťuškou, odevzdal mu věci a říká: „Tady jsou, otče, věci, o které jste prosil...“ Báťuška ale: „Vždyť jsem o nic nežádal...“ – „Rekl mi o to ten a ten bratr.“ Abba se na okamžik zamyslel, jistě pochopil, že jeho jméno bylo zneužito, chtěl však bratrův hřích zakrýt. Pohoršen sice nečekaným zjištěním, se zjevným pocitem hanby za bratra se však přesto rozhodl netrvat na tom, že nežádal o poštovní potřeby. „Dobře, že jsi papír přinesl, hodí se.“ řekl, vzal věci a zavedl řeč na něco jiného. Hříšníka neprozradil a neodsoudil.

Otec Isidor se nespokojil s tím, že sám odpouštěl jiným urážky, ale nabádal k tomu i ostatní. Přinášet usmíření bylo jeho potřebou. Uvedeme jeden příklad, z něhož se čtenář dozví i o vztahu otce Isidora ke známému starci – otcí Varnavovi, jeho pozdějšímu duchovnímu synu. Jistý diakon, student duchovní akademie, vyprávěl, jak navštívil starce krátce před smrtí. Ten právě četl životopis otce Varnavy, a proto zavedl na tuto knihu řeč, pochválil ji, přece se však mimochodem zmínil o nepřesnosti na sedmácté straně. Všimněme si, jak tento příběh podal otec Isidor: K otcí Varnavovi, tehdy ještě novici Vasiliji, jednou přijel známý voják. Otec Varnava ho srdečně přijal a na památku mu daroval evangelium, které sám dostal darem od svého duchovního otce Daniela. Ten, když se o věci dověděl, předvolal si svého novice, zeptal se ho na evangelium, a když mu otec Varnava vložil celou pravdu, starce Daniel se na něho rozzlobil a řekl, aby mu otec Varnava nechodil více na oči. A tu pomohl otec Isidor. Otec Varnava přišel za svým přítelem a učitelem (otec Isidor učil otce Varnavu číst podle čárek, tj. přízvuků) s velkým žalem, vše mu vložil. Neviděl žádnou možnost, jak napravit, co se stalo. Ale otec Isidor na to přišel. „Netrap se.“ řekl, „mám stejné evangelium, vezmi si ho a dej vojákově, který je ještě v ubytovně, a své si od něj vezmi. Potom se společně vydáme ke starci poprosit ho o odpuštění.“ Tak také udělali. Kleče před otcem Danielem, prosil abba Isidor o odpuštění pro svého přítele, zatímco viník plakal. Tak dojemná prosba starce obměkla a s otcem Varnavou se smířil.

Pokračování příště

Jeho Všesvatost ekumenický patriarcha Bartoloměj je velmi aktivní v celosvětové diskusi v různých oblastech společenského života. Nejznámější jsou např. jeho aktivity v oblastech obrany lidských práv a ochrany Božího stvoření – ekologie. Je znám též jako spisovatel a v roce 2008 vydal knihu *ENCOUNTER THE MYSTERY – Understanding Orthodox Christianity Today (Setkávání s tajemstvím – dnešní chápání pravoslavného křesťanství)*. Kniha shrnuje myšlení jedné z nejvýznamějších postav současného pravoslavného světa, zabývá se celou škálou problémů teologických i společenských, které potom uvádí v pravoslavném kontextu. V následujících několika číslech HP vás seznámíme s několika částmi jedné z kapitol této knihy, věnující se přímo vztahu pravoslavného křesťanství a společnosti.

J. V. EKUMENICKÝ PATRIARCHA BARTOLOMĚJ SETKÁNÍ S TAJEMSTVÍM – DNEŠNÍ CHÁPÁNÍ PRAVOSLAVNÉHO KŘESŤANSTVÍ

KAPITOLA VIII. – PROMĚNA SVĚTA

1. SOCIÁLNÍ SPRÁVEDLNOST: CHUDOBA A GLOBALIZACE

*„Váš majetek náleží Bohu a musí být sdílen s vaším bližním.“
(svatý Jan Zlatoústý – přelom 4. a 5. století)*

Svět víry může být silným spojencem v úsilí o řešení otázek sociální spravedlnosti. Poskytuje jedinečnou perspektivu a dostává se hlouběji za základní sociální, politická nebo ekonomická témata – potřebu vymýtit chudobu, nalezení rovnováhy ve světě globalizace, potřebu boje proti fundamentalismu a rasismu a potřebu rozvíjení náboženské tolerance ve světě plném konfliktů. Je to právě role náboženství odpovídat na potřeby nejchudších ve světě, na potřeby zranitelných a opomíjených. Jak se správně poznamenává: „Jen velmi vzácně není náboženství určujícím prvkem společnosti... náboženství je pravděpodobně nejvíce všudypřítomná a mocná síla na zemi.“ Proto není překvapením, že církve a náboženské společnosti jsou objektem obnoveného zájmu a pozornosti v mezinárodních vztazích a globální politice, přímo ovlivňují společnost,

a tím nepřímo ovlivňují státní politiku.

Náboženství nehraje klíčovou roli pouze v osobním životě jednotlivců po celém světě, ale hraje také rozhodující roli jako síla sociální a institucionální mobilizace na různých úrovních. Ačkoliv náboženský duchovní teologický jazyk se velmi liší od technického slovníku ekonomie a politiky, bariéry, které se na první pohled jeví jako oddělující náboženské záležitosti (například spasení a duchovnost) od záležitostí pragmatických (například ekonomika a obchod), nejsou tak nepřekonatelné. Opravdu, tyto bariéry se hroubí před mnohými výzvami sociální spravedlnosti a globalizace. Všude, kde máme co do činění s problémy životního prostředí nebo mírovým úsilím, chudobou nebo hladem, vzděláváním nebo zdravotní péčí, tam všude je dnes zvýšený pocit společného zájmu, společné zodpovědnosti, kterou akutně cítí jak věřící lidé, tak lidé, kteří se považují za čistě sekulární.

Naše spolupráce v těchto otázkách nemůže v žádném případě ohrozit nebo zrušit rozdíly mezi jednotlivými disciplínami, stejně tak, jako nemůže zrušit spory, které vznikají mezi těmi, kteří se na svět dívají rozdílnými pohledy. Přesto rostoucí známky společného závazku ke spolupráci na úspěchu humanity a života jsou povzbudivé. Je to setkání individuality a institucí, co zlepšuje náš

svět. A je to toto spojení, které vyzdvihuje ten nejvyšší záměr a volání lidstva po překonání politických a náboženských rozdílů s cílem proměnit celý svět pro slávu Boží.

ZEME A CELE STVOŘENÍ

V minulých letech jsme se naučili několik velmi důležitých poučení, jak pečovat o životní prostředí. Také jsme se naučili, že jakákoliv akce v tomto směru nemůže být oddělena od člověka. To, co děláme pro naši Zemi, je velmi úzce spojeno s tím, co děláme pro lidi – ať již v kontextu lidských práv, mezinárodní politiky, sociální spravedlnosti nebo světového míru. Stalo se mnohem více zřejmé, že způsob, jak zacházíme s životním prostředím, přímo souvisí a odráží se ve způsobu, jakým přistupujeme k lidským bytostem. Svolnost některých lidí využívat přírodu jako smrtelné lidské tělo jde ruku v ruce s jejich svolností ignorovat utrpení lidí kolem nás.

Obdobně snaha odpovědět na potřeby stvoření a našeho bližního odráží naši snahu respektovat Boží přikázání. Toto je přesně to, proč Jan Zlatoústý zdůraznil univerzální platnost modlitby Páně. Skutečně, když se modlíme „Otče náš, jenž jsi na nebesích,“ tím jasně ukazujeme všeobecnou – dokonce globální – představu světa. Vroucně prosíme Krista: „Přijď království tvé, buď vůle tvá jako v nebi, tak i na zemi.“ (Mt 6, 10) Jan Zlatoústý poukazuje na to, že Kristus neříká: „Buď vůle tvá ve mně“ nebo „v nás“, ale „všude na zemi“.

Zároveň si však musíme přiznat, že i když jsme se stali více citlivými k některým otázkám životního prostředí, pokračujeme v ignorování některých elementárních otázek týkajících se lidského „bytí v blahobytu“. Zde se tak dostáváme do zásadního rozporu. Ve skutečnosti rozšiřování našeho zájmu o stvořenou přírodu s sebou nese a vyžaduje také změnu našeho přístupu a chování k bližnímu. Svět je darem od Boha a je nám nabídnut, abychom ho spolu sdíleli. Není tu pro nás, abychom s ním jednali sobecky, ale abychom ho s pokorou zachovali. Způsob, jakým přistupujeme k Bohu (v nebi), nemůže být oddělen od způsobu, jakým přistupujeme k lidským bytostem, ani od způsobu, jakým přistupujeme k přírodnímu prostředí (na zemi). Oddělit od sebe tyto dva přístupy by se rovnalo doslova pokrytectví. Každý, kdo pochopí tuto jednoduchou pravdu, nebude již překvapen, že si křesťanský Bůh vyvolil jako místo svého narození jesličky ve chlévě.

V našem úsilí o zachování přírodního prostředí musíme sami sobě klást některé složité otázky ohledně naší

starosti o ostatní lidské bytosti a také se zamýšlet nad naším denním způsobem života a našimi základními návyky. Jak moc jsme připraveni obětovat svůj nepřiměřený životní styl jenom proto, aby ostatní měli jednoduše právo na základní přežití? Čeho jsme ochotni se vzdát, abychom se podělili? Kdy se naučíme říct: „Dost!“? Kdy odpoutáme svou pozornost od toho, co chceme my, k tomu, co potřebuje svět a náš bližní? Pokud se nesnažíme zmírnit bolesti jiných a zajímáme se pouze o své vlastní zájmy přímo se podílíme na zvětšování utrpení a chudoby v našem světě.

CESTA EVANGELIA

V novozákonním podobenství o ovčích a kozlech (Mt 25, 31-46) je nám řečeno, že nebudeme souzeni podle toho, kolik modliteb jsme vykonali nebo jak přísně jsme se postili nebo kolik jsme přesvědčili nevěřících nebo kolik jsme učinili oficiálně dobrých skutků. Také nebudeme tázáni, kolik jsme toho na zemi dosáhli, jaké reputaci jsme se těšili, jaké úrovně v naší pracovní kariéře jsme dosáhli nebo jak měříme své úspěchy. Dostaneme pouze jednu otázku: Rozdělili jsme se s bližním? Nasýtli jsme hladové a oblékli jsme chudé? Láska k Bohu může být ukázána pouze skrze lásku k jinému člověku. Jednoduše není jiné cesty, každá jiná cesta je podvodem (srov. 1 J 4, 20).

Je velmi zajímavé, jak ve stejném podobenství Kristus říká „Já“ a myslí tím v tu chvíli každého, kdo je v nouzi, každého trpícího: „Byl jsem hladový, ... byl jsem žiznivý, ... byl jsem na cestách, nemocný, nahý a vězněný.“ Ve skutečnosti na nás Bůh pohlíží skrze všechny, kdo trpí. Jak se můžeme odvrátit? Jak hrozné je toto připomenutí v těchto časech, kdy téměř ve všech našich bohatých městech jsou ulice plné hladových a lidí bez domova, plné mladých dívek a nezřídká i dětí uvězněných v životě plném prostituce a chudoby, plné těch, kdo jsou nenapravitelně raněni nenasytými potřebami naší společnosti. Tito muži a ženy, to je Bůh přímo uprostřed nás; stejně tak, jako by ON chodil našimi ulicemi. Tito ranění budou součástí našeho posledního soudu, oni drží v rukou naši naději. Umíme na toto odpovědět? A co je ještě důležitější, umíme tento fakt vůbec rozeznat?

V jiném novozákonním podobenství Ježíš vypráví o chudém muži Lazarovi, který leží u vrat bohatého muže a „touží se nasýtit alespoň tím, co spadlo ze stolu boháče“. (L 16, 21) Boháč nikdy nepozval Lazara, aby s ním pojedl. A co je ještě horší, boháč si nikdy Lazara ani nevšiml, přestože byl tak blízko jeho domu. Někdy si

CÍRKEV A SPOLEČNOST

řikám, zdali vůbec vidíme, co se děje kolem nás. A jak můžeme vůbec reagovat, když kolem sebe ani neukážeme, když si problému ani nejsme vědomi a když zůstáváme neinformovaní. Mimo to, kolik lidí jsme kdy pozvali, aby s námi jedli u našeho stolu? Kolik lidí jsme ochotni přijmout k sobě? Které zásadní problémy, jako je chudoba, mír, ochrana životního prostředí, zdravotní péče, sociální spravedlnost nebo lidská práva, jsme s to pozvat ke svému prostřenému stolu, stolu našeho života? Jak otevřený a přístupný, nebo jak uzavřený a nepřístupný je stůl našeho života, u něhož sedíme?

Ze svého úřadu patriarchy starobylé a historické církve jsem vyzval k řešení několika ze zásadních výzev naší doby: chudoby, rasismu, fundamentalismu a válečných konfliktů. Jsou to témata, která každý den otvírám při svém setkávání s jednotlivými lidmi a také s náboženskými a politickými vůdci. Jsou zde také ostatní problémy, které jsou velmi blízko každému z našich jednotlivých životů, které potřebují být pojmenovány a řešeny; a v mnoha oblastech nás ovlivňují velmi přímo. Ty zahrnují právo na základní vzdělání, adekvátní minimální mzdy a práva na dostupnou zdravotní péči. Je tu také rostoucí problém s náležitou péčí o seniory. Také jsou zde neméně důležité otázky ohledně péče o lidi s postižením, ohledně postavení uprchlíků a menšin, ohledně systematického týrání žen nebo dětí napříč světem a jejich zneužívání pro prostituci nebo otročskou práci. Také se setkávám s mnoha otázkami, které se týkají posvátnosti života od narození do smrti. Tyto otázky sahají od velmi citlivých záležitostí lidské sexuality po velmi kontroverzní otázky, jako je například trest smrti. Ve všech těchto sociálních a morálních otázkách to není přísný dogmatismus, kterým by pravoslavná církev pokazuje, že chtěla řešit morální a sociální otázky. To nejdůležitější je posvátnost člověka, stvořeného k obrazu a podobě Boha, kterou pravoslavná církev vždy absolutně zdůrazňuje.

Uplynulé roky byly bezpochyby zásadní dobou, kdy se lidé postupně probouzeli k vědomí o svém přírodním okolí a ke změně svých postojů směrem k budoucnosti naší zranitelné planety. Ačkoliv naše církev (patriarchát) byla oceněna několika cenami a také byla oceněna v environmentálním programu Spojených národů jako „mistr světa“, pokorně přiznávám, že naše práce je velmi daleko od svého cíle. A to není jen falešná skromnost, nýbrž upřímný smysl pro realitu. Proto jsem vždy usiloval a stále usiluji o varování a informování lidí na celém světě o bezprostředních hrozbách, co se týče vody, kterou pijeme, co se týče vzduchu, který dýcháme, a hrozeb tý-

kajících se země, po které chodíme. Vím velmi dobře, že jsme pouze v počátečních fázích toho, abychom přinesli skutečnou změnu, které je zapotřebí v lidském chování a v našem životním stylu. Všude ve světě si lidé stále více uvědomují celosvětový problém se znečištěním vody.

Stále ještě tvrdošijně přetrvávají naše sobecké vzorce chování ke spotřebě a zacházení s odpady, které nasměrovaly náš svět na nebezpečnou cestu k sebeodstranění. Není zapotřebí nic menšího než rozhodná vize proměnění nás samotných a našeho světa.

CESTA DUCHA

Proměna srdce může a musí vést k proměně společnosti. To je to, co nám nakonec ukazuje zkušenost. Proměna v tomto smyslu je v podstatě vize spojení a soucitu. Je to způsob, jak jednat ve společenství. My křesťané jsme oddělili svoji spiritualitu od zodpovědnosti za společnost. Pohled dovnitř by neměl být v ostrém kontrastu s pohledem navenek; to, čeho chceme dosáhnout, je způsob, jakým je vidět jasněji, co leží v nás i kolem nás. I když jako pravoslavní křesťané zažijeme proměnění ve svaté liturgii, očitáme se pak ve stejném světě, pokračujeme ve stejné rutině a čelíme stejným problémům. Ve světle svaté liturgie bychom však měli být schopni vidět věci v novém pohledu, vidět svět jinak. A měli bychom se cítit dovedeni – vlastně inspirováni – jednat jiným způsobem, v duchu milosrdenství. Když jsme proměnění božským milosrdenstvím, měli bychom být schopni hledat řešení problémů skrze otevřenost, bez použití tlaku či dominantního postavení.

Je v naší moci buď zvyšovat bolesti našeho světa, nebo přispět k jeho uzdravujícímu proměnění. Kdy tedy konečně pochopíme škodlivé následky marnotratného konzumu na naše duchovní, sociální, kulturní a psychologické prostředí? Kdy už pochopíme, že náboženská a rasová netolerance nás nemůže vyvést ze slepé uličky, že to je cesta, která nás uzavírá do krutého kruhu bolesti a násilí? Kdy už konečně rozeznáme tolik zřejmou nesmyslnost válečného násilí a národních konfliktů, které se projevují nedostatkem duchapřítomnosti a silné vůle?

Proměna zahrnuje probuzení se z lhostejnosti. Vede náš soucit k obětem chudoby, diskriminace a všech forem sociální nespravedlnosti. Výše zmíněné podobnosti o ovčích a kozlech je tak vypovídající v tomto ohledu. Je to příběh o proměně světa. Vzpomínám si na den svého svěcení na diakona, když můj světicí biskup, později metropolita Meliton z Chalcedonu (v té době metropolita imvroský), kázal na novozákonní čtení o proměnění

CÍRKEV A SPOLEČNOST

Krista z Evangelia svatého Matouše (17, 1-8). Ten vzácný okamžik slavného proměnění, kdy učedníci „pozvedli oči“ a „neviděli už nikoho jiného než Ježíše samotného“. (Mt 17, 8) Když se podíváme kolem sebe na strádající lidi, co nebo koho vidíme? Vidíme cizince, nebo poznáváme Ježíše? V den mého svěcení bylo v mém srdci hluboce zakořeněno, že bych se měl rozhlížet kolem sebe a všude vidět Ježíše, „nikoho jiného než Ježíše samotného“. Tam bychom měli zaměřovat svou pozornost, svou vizi a svůj pohled na svět; to jsou ty první plody naší proměny: Vidět Boha - nikoho menšího nebo jiného než Boha - ve svých bratrech a sestřích, bez ohledu na sociální postavení, náboženské přesvědčení nebo rasovou příslušnost.

Proměna je naše jediná naděje k prolomení krutého kruhu chudoby a nespravedlnosti. Tento kruh je tak krutý, protože je plodem slabosti a sobectví. Tato slabost však není nenapravitelná; je to opět záležitost naší volby - volby nás jednotlivců a volby naší společnosti. A co více, je to věc volby, která vyžaduje změnu v nás, jak v osobních záležitostech, tak v záležitostech vztahu ke společnosti. Aby se to stalo, je nutné, aby k té změně došlo, proměna vyžaduje obrácení neboli metanoi, což je řecké slovo pro pokání. Proměna našeho světa vyžaduje závazek, odvaňu a obrácení. Žádá si naši silnou vůli, abychom se stali společností změny a zavedli spravedlnost jako nezbytný předpoklad celosvětové proměny. Je to

cesta vzdání se něčeho, je to také hlavně cesta velkorysosti. Na jakou stranu se tedy postavíme?

Klasické pravoslavné pojetí říká, že proměnění člověka není nějaká jedinečná unikátní událost. Je chápána jako pokračující proces a je to nikdy nekončící proces. V úplně jiném smyslu je globalizace světové ekonomiky také stále pokračující proces, který nemůže být pochopen bez náležitě trpělivosti a pečlivého rozboru. Jelikož ve skutečnosti jsou důsledky pozitivní i negativní, nebylo by korektní jednoduše říci, že globalizace je škodlivá ve všech okolnostech, protože nevyřešila globální otázky chudoby a životního prostředí. Právě naopak, je důležité poukázat na to, čeho bylo dosaženo v nedávných letech, konkrétně pro 800 miliónů lidí v Asii - hlavně v Indii a Číně - jejichž chudoba byla zmírněna a jejich kvalita života se zvýšila díky vzdělání, zdravotní péči a moderním technologiím. Je ale nutno říci, že to není důvodem k naivnímu optimismu - trvalá chudoba a kontroly se vymykající choroby v Africe nás neustále udržují v pohotovosti. Jednotlivci a instituce mohou být teď více motivováni a povzbuzeni, když si připomenou pokrok, kterého bylo dosaženo skrze milosrdenství Boha a dobré vůle mnohých. To je jeden z paradoxů globalizace.

Pokračování příště
✓ *Přeložil Ondřej Chrást*

NA NÁVSTĚVĚ U PRAVOSLAVNÝCH VĚŘÍCÍCH Kladenska

Je neděle krátce před desátou ráno a do kaple svatého Vavřince v kladenském zámku se postupně scházejí lidé. Kaple vypadá jinak než obvykle, je totiž připravena pro pravoslavnou bohoslužbu. Přichází mezi sebou mluví převážně rusky, tu a tam jsou slyšet i česká slova. Kněz Roman Hajdamačenko - u pravoslavných se používá také označení „jerej“ - mne krátce vítá, jen pár zdvořilých slov, než se začne věnovat svým povinnostem. Jeho manželka Marie varuje, že se mám připravit na dvouhodinový maraton, a dává mi slovenský překlad liturgie sv. Jana Zlatoústého, která se dnes, jako po většinu bohoslužeb v roce, bude sloužit.

Začíná zvolna, nenápadně, modlitbami a zpěvem. Jazykem bohoslužby je církevní slovanština, jazyk, který se vyvinul ze staroslověnštiny, původní řeči, kterou k nám přinesli svatí Cyril a Metoděj. Lidé zapalují dlouhé tenké voskové svíčky a zabodávají je do svícňů rozestavených před oltářem. Jde o obětní svíčky za živé i zesnulé, s nimiž se věřící spojují prostřednictvím modliteb. Jména těch, za něž chtějí orodovat, píšou na malé kartičky, které pak přebírá kněz - jeden druh kartiček za živé, druhý za zesnulé. Místnost je provoněná kadidlem a voskem odkapávajícím ze svíček, kulisu tvoří ženský nebo sborový zpěv, a zážitek z bohoslužby se tak vrývá do všech smyslů, snad s výjimkou hmatu.

Zhruba po hodině se nás v malé kapli tísni něco málo přes třicet. Otec Roman si později postěžuje, že to je méně než obvykle. Průměrně prý dorazí kolem padesáti lidí, to pak ale někteří musí postávat na chodbě. „Zvolna zjišťujeme, že nám současné prostory přestávají vyhovovat,“ říká. „Je to malé, navíc se v kapli netopí, což je v zimě dost nepříjemné. V současnosti proto uvažujeme o obstarání pozemku někde v blízkosti Kladna, na kterém

bychom chtěli postavit samostatný pravoslavný chrám. Ne nějakou krabici, ale nejlépe dřevěný, jenž by byl kulturní dominantou města.“ Asi tak, jako se to pravoslavné

církví povedlo loni v Mostě.

První pravoslavná bohoslužba proběhla v Kladně teprve 25. srpna 2007. V kapli svatého Floriána ji tehdy sloužil nejvyšší představitel pravoslavné církve metropolita Kryštof. Pohnutka k založení samostatné církevní obce v Kladně přišla od věřících, kteří dojížděli na bohoslužby do Prahy - a rok 2007 byl pro organizaci náboženského života přímo v Kladně zlomový. Po krátkém přechodném období se církev dohodla s městem na využívání zámecké kaple, kde se bohoslužby konají od prosince 2007.

Podle otce Romana je na Kladensku kolem dvou tisícovek pravoslavných. Národnostní skladba věřících je velmi pestrá - od Rusů a Ukrajinců přes Čechy po Srby, Rumuny, Moldavany, Bulhary nebo Reky. „Lidé z ciziny nejčastěji jedou do hlavního města. Kladno je blízko a je levnější, takže se řada z nich usadila tady.“ Na bohoslužby ale někteří jezdí i ze Slaného nebo Velvar.

Když kněz vyzve zájemce ke zpovědi, chýlí se bohoslužba zvolna k závěrečnému svatému přijímání. Někdy se po skončení konají ještě neformální setkání v prostoru pod kaplí nebo v nedaleké cukrárně Dolce Vita, kde už jsou členové náboženské obce zavedenými hosty. Dnes se ale rozejdou rovnou domů. Muži odnášejí posvátné ikony, svícny a další výzdobu do skladu. Ani ne za deset minut je mobiliář uklizený. Bohoslužbu připomíná už jen slabnoucí vůně kadidla. Odcházíme jen pár minut před tím, než sem přijdou první návštěvníci na výstavu stavebnice Merkur.

Ve spolupráci s kladenským novinářem Romanem Hájkem připravil jerej Ing. Mgr. Roman Hajdamačenko, představený pravoslavné církevní obce v Kladně.

JEŠTĚ K ÚČASTI RUMUNSKA NA OSVOBOZENÍ ČESKOSLOVENSKA

Vážení redakce, dovoluji mi, prosím, abych opravil malou část článku „Malé zamýšlení nad jednou větou“ od bratra Karla, jenž byl otištěn v letošním únorovém Hlasu pravoslavi. Chtěl bych však také vyjádřit údiv nad tím, že se i po 20 letech svobody (předpokládám, že nechtě) opakují některé nepravdy komunisty zmanipulovaného dějepiscectví o bývalých socialistických zemích. Vymysly komunistického dějepiscectví o Československu byly odstraněny, ale některé vymysly týkající se jiných států, v tomto případě Rumunska, se opakují.

Král Mihai I, rumunský z dynastie Hohenzollernu, jako konstituční monarcha v průběhu druhé světové války ve věku 27 let nechal 23. srpna 1944 uvěznit maršála Antonescu a vyhlásil válku Německu. Tímto činem velmi urychlil konec války a zřejmě zachránil statisíce lidských životů. Po válce získal řadu nejvyšších spojeneckých vyznamenání a taky (jako zřejmě jediný monarcha na světě od Stalinova „Sovětský řád vítězství“ a „Leninův řád“). V prosinci 1947 byl jako poslední východoevropský monarcha komunisty přinucen abdikovat. V současnosti žije se svou choťí, královnou Marií Rumunskou, strýčkove ve Švýcarsku a v Rumunsku.

Bratr Karel píše: „...Rumunsko se na začátku stalo cílem expanze nacistického Německa...“ Německo však v té době nemělo expanzionistické cíle vůči Rumunsku, ale jako tehdejší velmoc se podílelo na obětování Rumunska expanzionistickým cílům jiných zemí ve vlastním geopolitickém zájmu.

V červnu 1940 totiž Rumunsko padlo za oběť expanzionistickým cílům Sovětského svazu a to vytvořilo důvod k účasti Rumunska ve válce proti SSSR. Jednalo se v tomto případě o první válku za osvobození Besarábie, kterou Rumunsko vedlo v období od 22. 6. 1940 do 23. 8. 1944, stejně tak jako třeba Finsko, jehož část obsadili Sověti.

Nesmíme zapomínat, že od 23. 8. 1939 do 22. 6. 1940 fašistické Německo a Sovětský svaz byly spojenci a spolu se podílely na agresích vůči různým zemím: Finsku, Polsku, pobaltským státům a Rumunsku.

Rumunsko však válku proti SSSR prohrálo a 23. 8. 1944, předem připravovanou akcí formou státního převratu, kterému předcházelo vyjednávání se Spojenci, válku ukončilo. Následně byl odstraněn autoritativní režim maršála Antonescu. V Rumunsku tudíž nebylo žádné povstání lidu, ale vše proběhlo pod kontrolou

králem jmenované nové vlády. Sovětská armáda až potom v klidu pronikala do vnitrozemí Rumunska a vůbec třeba neosvobodila Bukurešť, protože neměla od koho.

Od výše uvedeného data Rumunsko však začalo svoji druhou válku, a to za osvobození Sedmihradska, vyhlášením války Horthyovskému Maďarsku a Hitlerovu Německu, jež v důsledku zastavení bojů ze strany Rumunska proti Spojencům ihned 23. 8. 1944 zaútočilo na Rumunsko a bombardovalo Bukurešť.

Maršál Antonescu

Později, na podzim roku 1944, sovětská armáda zaujala pozice v Sedmihradsku, kde předtím rumunská armáda odvrátila německo-maďarské útoky a stabilizovala frontu podél dočasných hranic. Rumunská armáda také na různých částech fronty zahájila boje přes tuto hranici, vzniklou druhou vídeňskou arbitráží pod taktovkou Německa a pod záštitou paktu Molotov-Ribbentrop, tj. přes hranici, která vznikla v červenci 1940 pod záštitou stejného paktu, který umožnil SSSR obsadit rumunskou Besarábii.

Tato druhá válka Rumunska v průběhu 2. světové války trvala do 9. 5. 1945, ale na území Československa Rumunská královská armáda sváděla boje proti některým německým jednotkám, které neakceptovaly kapitulaci, až do 12. 5. 1945.

Musíme si také připomenout, že do roku 1989 se v Československu oficiálně vůbec nemluvalo o účasti rumunské armády na osvobozování Československa, i když Rumunsko bylo „sprátelenou“ socialistickou zemí.

Nico P. Pastramagiu

NÁVŠTĚVA U PRAVOSLAVNÝCH VE SPOJENÝCH STÁTECH AMERICKÝCH

Na základě pozvání prvního hierarchy Ruské pravoslavné církve v zahraničí metropolitě Hilarionovi navštívil vladyka Kryštof v doprovodu duchovního otce igumena Alexandra ve dnech 25. 2. až 1. 3. 2011 USA.

První kroky metropolitě Kryštofovi a o. Alexandra na americkém kontinentě vedly do newyorské katedrály ruské pravoslavné zahraniční církve, jež se nalézá v synodálním domě v Manhattanu. Následující den 26. 2. navštívili monastýr ctihodného Joba Počájevského v Jordanville, asi 4 hodiny vzdáleném od New Yorku. Kromě bohoslužeb zde vladyka metropolita přednášel v místním teologickém semináři o dějinách a současném životě Pravoslavné církve v českých zemích a na Slovensku.

V Neděli masopustní pak sloužili archijerejskou sv. liturgii hierarchové spolu s arcibiskupem Justinianem z moskevského patriarchátu a vikárním biskupem Jeronýmem v katedrále v New Yorku. Vladyka Kryštof byl po sv. liturgii vyznamenán Řádem přesvaté Bohorodice „Kursko-korenné“ prvního stupně. Ve večerních hodinách pak zavítal metropolita Kryštof v doprovodu o. Alexandra do chrámu sv. Nikolaje, který je dnes sídlem zastupitelství moskevského patriarchátu v USA. Setkal se zde kromě arcibiskupa Justiniana také s vladykou Jonášem, metropolitou celé Ameriky a Kanady, nejvyšším představitelem autokefální Pravoslavné církve v Americe.

V pondělí pak metropolita Kryštof vykonal v doprovodu svého hostitele metropolitě Hilarionovi a bis-

kupa Jeronýma zdvořilostní návštěvu u řeckého amerického arcibiskupa Dimitrije. Tento hierarcha je předsedou synodu všech kanonických pravoslavných biskupů v USA a spravuje na 500 farností podléhajících konstantinopolskému patriarchátu, pod jehož správu patří též karpatská eparchie vladyky Nikolaje, tradičně velmi sblížená s naší církví.

Není bez zajímavosti, že arcibiskup Dimitrij se loni stal čestným doktorem teologie na Pravoslavné teologické fakultě v Prešově, kde posvětil základní kámen pro její novou budovu. Toto setkání mělo velmi přátelskou atmosféru. Arcibiskup Dimitrij hostům z naší církve ukázal také na dřevě psanou ikonu, jež zázračně přečkala teroristický útok na newyorské mrakodrapy 11. září 2001. Ikona byla uložena v řeckém pravoslavném chrámu stojícím pod mrakodrapy, z něhož po útoku kromě této ikony a značně poškozeného zvonu zůstaly jen doutnající trosky. Chrám by měl být v brzké budoucnosti znovu vybudován jako památník.

Odpoledne pak navštívil vladyka Kryštof prestižní a mezinárodně uznávanou bohosloveckou fakultu „Seminář sv. Vladimíra“, kde mu byl udělen doktorát teologie honoris causa jako ocenění za jeho teologickou, misijní a pastorační práci v rámci místní pravoslavné církve i mezinárodně. Zároveň jej přítomný metropolita Jonáš vyznamenal Řádem sv. Innokentije 1. stupně, nejvyšším vyznamenáním autokefální Americké pravoslavné církve. Tohoto vysokého ocenění se metropolitovi Kryštofovi dostalo za jeho mezinárodní úsilí o pravoslavnou jednotu.

Několikadenní pobyt vladyky Kryštofa v USA přispěl ke vzájemnému poznání a prohloubení vztahů mezi pravoslavnými jurisdikcemi a utužil přátelství pravoslavných v českých zemích a na Slovensku s pravoslavnými bratry a sestrami v Americe.

Vladyka Kryštof v Semináři sv. Vladimíra

Redakce

Z PRAVOSLAVNÉ CÍRKVE V JAPONSKU

Jak jste již byli informováni ve zprávách, největší zemětřesení v historii našeho národa postihlo především severovýchod Japonska, t.j. hlavní část východojaponské eparchie, a následná vlna tsunami pak poničila pacifické pobřeží a okresy Iwate, Miyagi, Fukušima a Ibaragi a zničila i mnoho měst a sídel na severovýchodě Japonska včetně města Sendai, kde se nachází katedrála eparchie.

Knaší veliké lítosti byly vážně postiženy téměř všechny naše místní farnosti podél pobřeží Tichého oceánu.

Svatá autonomní Pravoslavná církev v Japonsku přijala projevy soustrasti od bratří a sester z pravoslavných církví z celého světa a dělí se s nimi o smutek a bolest. Oplakává všechny oběti této nesmírné katastrofy a modlí se, aby milosrdný a lidumilný Bůh zachránil životy těch, kdo jsou nezvěstní, vyléčil zraněné a upokojil všechny, kdo ztratili domy a majetek a opustili své domovy. Modlí se, aby Bůh dal odpočinutí v pokoji duším těch, kdo zemřeli ve strašlivém neštěstí, a také aby dal odvahu a sílu odpovědným politikům při záchraně životů těch, kdo přežili.

Doposud metropolitní rada svaté autonomní Pravoslavné církve v Japonsku potvrdila, že nezvěstný kněz je z Boží milosti naživu i se svou manželkou. Potvrzeno je také, že mnozí další věřící jsou v bezpečí. Dle slov biskupa východojaponské eparchie Serafima jsou dva chrámy zcela zničeny a jeden věřící je mrtev. Všichni duchovní eparchie teď dělají, co je v jejich silách, aby zajistili bezpečí pro své věřící, avšak přerušeni dopravy a komunikačních sítí v pobřežních

Pravoslavný chrám v Yamadě předtím a poté

oblastech a následný nedostatek pohonných hmot jim znemožňuje dostat se ke všem věřícím a konat na všech místech své povinnosti.

Na druhou stranu celý národ zůstává v nebezpečí a nejistotě, protože i nadále trvá šok ze zemětřesení a opožďují se zprávy o nezvěstných, a to i navzdory ve dne ani v noci neustávající obětavé práci záchranných týmů. Kromě přerušení dopravních sítí a následného nedostatku energie, léků a základních potřeb ohrožuje životy lidí krize atomové elektrárny ve Fukušimě.

Následný šok z tohoto velkého neštěstí s námi zůstane dlouho. Předpokládáme, že opravdu kritická situace nastane asi za dva až tři měsíce.

Celkový rozsah této ohromné katastrofy se nám odhaluje den po dni. Když čelíme strašné skutečnosti, naše srdce jsou naplněna smutkem a pocity beznaděje. Avšak uprostřed pokušení postního období se

musíme posílit a modlit se s větší pokorou než jindy ke Kristu našemu Bohu, který „odpouští tobě všechny nepravosti a uzdravuje všechny neduhy tvé, ozdobuje milosrdenstvím život tvůj a nasycuje tě milosrdenstvím a štědrotou. Hospodin je slitovný a milostivý, shovívavý přemilosrdný.“ (Ž 102)

Prosíme, pamatujte na nás, japonské pravoslavné křesťany, i na celý trpící japonský národ ve svých vroucích modlitbách.

S láskou v Kristu

+ Daniel, arcibiskup tokijský a metropolita celého Japonska

ŽIVOTY SVATÝCH

SV. MARTIN L. PAPEŽ (649-653), SVÁTEK 14. 4.

Žil v 7. století. Narodil se v Todi u řeky Tiberu v Itálii. Byl urozeného původu a proslavil se svou učností, velkou inteligencí a láskou k lidem. Když byl zvolen r. 645 papežem, ozvaly se v Římě výkřiky radosti, duchovenstvo, senát i lid dávali najevo spokojenost a císař schválil tento šťastný výběr. Martin

L nezklamal jejich naděje. Jeho dvěma životními pravidly byla zbožnost, poslušnost a úcta k Bohu a láska k chudým. Obnovil v církvi mír mezi znesvářenými stranami, ale jeho největší starostí mělo být zachování pravé víry v církvi. V té době monotheletští vůdcové (učící, že v Kristu je jen jedna vůle) houževnatě usilovali o rozšíření principů monotheletismu na Východ i na Západ a podporoval je sám byzantský císař Konstantin II. Martin I., aniž by čekal na císařské potvrzení, kvůli tomu shromáždil v Lateránské bazilice synod 105 biskupů, kteří učení monotheletismu odsoudili. Ještě v průběhu zasedání poslal císař na synod Olympia, který měl za úkol utvořit mezi biskupy skupinu, která by byla proti papeži. Olympiovi se to však nepodařilo. Císař proto poslal r. 653 Theodora Calliopase s rozkazem přivést do Konstantinopole Martina I., který se prý dopustil spoluviny na politickém komplotu a ukázal se jako nenodný místa papeže, a na jeho místo zvolit papeže nového, který by se nestavěl proti monotheletskému učení. Martin I., aby odvrátil prolévání lidské krve, zakázal odpor a dobrovolně svolil k předvedení před císaře. Cestou do Konstantinopole a ve vězení zakusil mnoho tělesných strádání a nedostatku. Byl odsouzen na smrt pro velezradu a v přítomnosti císaře zbaven papežské hodnosti. Rozsudek smrti byl však zmírněn a císař poslal sv. Martina do vyhnanství na Krym. Zde snášel Martin I. mlčky útrapy i pokořování, ale nejvíc ho zarmoutilo, že římské biskupové zvolili ještě za jeho života papeže nového. Zemřel ve vyhnanství 16. září 655.

SV. JIŘÍ, MUČEDNÍK, SVÁTEK 24. 4.

Podle křesťanské hagiografie byl sv. Jiří římský voják pocházející z Anatólie. Jiří se zřejmě narodil v Kappadokii (dnešní Turecko) někdy kolem r. 270 n. l. v křesťanské rodině. Podle historických pramenů mohl být Jiří vysokým důstojníkem římských legií a členem osobní stráže římského císaře Diokleciána. V roce 303 vydal císař edikty

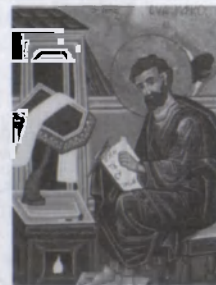
umožňující pronásledování a útisk křesťanů v celé říši. Jiří se místo povinné účasti na perzekucích přiznal ke křesťanství a kritizoval císařské rozhodnutí. Za tuto zradu ho rozružený Dioklecián nechal uvěznit, a protože se nevzdal své víry, byl mučen a posléze císař nařídil jeho popravu. Jiří byl popraven stětím před Nikomédijskou obrannou zdí 23. dubna 303. Tělo bylo pohřbeno v palestinském městě Lýdda. Lýdda se brzy stala místem, kam chodili křesťané vzdávat Jiřímu úctu jako mučedníkovi. Již necelých dvacet let po smrti Jiřího tam dal římský císař Konstantin I. postavit první chrám zasvěcený sv. Jiří.

Známa je legenda o sv. Jiří a drakovi. Tento příběh ve své nejranější literární podobě pochází z počátku jedenáctého století. Podání o hrdinských skutcích a zázracích světce lze však vystopovat i v předchozím období. V příběhu o sv. Jiří se praví, že na úsvitu třetího století terorizovala obyvatelstvo libyjského Silene obluda, která vylézala z mokřin, měla křídla, dlouhý zakroucený ocas, zelenou krokodýlí kůži a svým jedovatým dechem oslepovala všechno živé. Obyvatelé museli každý den na chvíli vypudit draka z hnízda kvůli vodě. Aby tak mohli učinit, nabízeli drakovi lidskou oběť, kterou určil los. Netrvalo dlouho a los padl i na krásnou královskou dceru Alkyonu. Jiří, který jel na svých cestách právě kolem, se postavil drakovi a osvobodil princeznu. Drak pro něj ztělesňoval všechno zlo, proti kterému Jiří přísahal Bohu bojovat. Šťastní obyvatelé Silene se nato z vděčnosti nechali pokřtít a přijali křesťanství.

V aktech starých mučedníků je často označován jako „bythios drakón“ (drak z podsvětí) sám císař Dioklecián. Zdá se pravděpodobné, že právě tato skutečnost má podíl na vzniku legendy o Jiřím jakožto drakobijci - hrdinském mučedníku, který silou víry v Krista přemohl všechny svody světa a zvítězil nad šelmou zla, lsti a přetvářky. Poselství vyprávění o sv. Jiřím a draku a o vítězství pevné a opravdové víry vyniká nejvíce ve světle velikonoční doby, do níž spadá památka světce.

SV. MAREK, EVANGELISTA, SVÁTEK 25. 4.

Měl dvě jména: hebrejské Jan a římské Marek (Sk 12, 12). Jeho matce Marii patřil v Jeruzalémě dům, v němž se scházeli Ježíšovi učedníci; má se za to, že se tam konala i poslední večeře (Mk 14, 14) a příprava na seslání Ducha svatého (Sk 1, 13). Spolu se svým příbuzným Barnabášem doprovázel sv. Pavla na jeho první apoštolské cestě (Sk 12, 25), ale z Perge v Pamfýlii se vrátil zpět do Jeruzaléma (Sk 13, 13). Potom odešel s Barnabášem na Kypr (Sk 15, 39) a později byl s Pavlem

ŽIVOTY SVATÝCH

v Římě (Flm 24; Kol 4, 10; 2 Tim 4, 11). Byl žákem apoštola Petra a podle jeho kázání napsal evangelium. Snad byl oním chlapcem, o němž se zmiňuje při vyprávění o Ježíšově zatčení v Getsemanské zahradě (Mk 14, 51-52). Připisuje se mu založení církevní obce v Alexandrii, kde také zemřel mučednickou smrtí.

SV. EUTYCHUS, PATRIARCHA KONSTANTINOPOLSKÝ (582), SVÁTEK 6. 4.

Narodil se ve vznešené rodině věřícím rodičům ve Frigii. I když jeho otec byl významným úředníkem Byzantské říše, rozhodl se již v mládí pro mnišský život a poměrně brzy, ve věku pouhých třiceti let, se stal představeným monastýru v Amádeji. Na sněmu, jehož se zúčastnil, obhajoval stanovisko, že heretici mohou být anathematizováni (odděleni od církve a zavrženi) i po smrti. Jeho stanovisko stálo proti stanovisku Origena, skvělého křesťanského filozofa, který psal, že (zřejmě) všichni budou spaseni... Svým postojem si Eutychnus vysloužil nenávisť ze strany origenistů, kteří tehdy tvořili v církvi vlivnou skupinu. Eutychnus se později stal důvěrníkem a z odpovědníkem císaře Justiniana a po smrti cařihradského patriarchy Menase byl Eutychnus vybrán na jeho místo. Eutychnus vedl církev v míru dvanáct let, avšak pak se dostal do ostrého sporu s jedním z nejsložitějších vyslovitelných heréz, s tzv. „afthartodoketismem“, s nímž se církev té doby musela vypořádat. Bylo to učení, dle něhož Kristus před svým vzkříšením měl již neporušitelné tělo, které nebylo poddáno hladu, žízni a bolesti (i když Písmo jasně mluví, že Kristus trpěl bolestí, hladem a žízní, a dokonce plakal). Císař Justin na čas upadl do této varianty monofyzitské hereze a vyhnal Eutycha nazpět do kláštera, kde předtím působil. V průběhu těchto let se Eutychnus projevil jako konatel mnoha zázraků a vyléčil mnohé lidi z různých nemocí prostřednictvím svých modliteb. Císař Justin se krátce před svou smrtí ze svého odpadnutí od pravé víry kál a jeho následovník, císař Justin II., povolal Eutycha nazpět na místo cařihradského patriarchy. Patriarcha Eutychnus pak vedl cařihradskou církev až do své smrti ve věku 70 let.

SV. NIL SORSKÝ (1508), SVÁTEK 7. 5.

Sv. Nil založil skytský způsob mnišského života v Rusku. Ten umožňoval mnichům žít odděleně jako poustevníci a zároveň se setkávat jednou za čas ve společenství.

Sv. Nil je však znám především tím, že představoval jednu stranu vnitřního konfliktu, který v té době trápil ruskou církev. On sám a jeho následovníci tvrdili, že modlitba a asketický zápas jsou celým odůvodněním a smyslem mnišského života. Byl proti tomu, aby mniši vlastnili jakýkoliv majetek a účastnili se prací charitativního charakteru, jako např. vedení chudobinců, starobinců a sirotčinců. Josef, tehdejší vlivný představený Volokolamského monastýru, měl však opačný názor a tvrdil, že církev a její mniši se mají účastnit konání dobra a mají prostředky na to, aby konali dobré činy, právě tak, jak se mají modlit. Dvě skupiny se staly známými jako Vlastníci (Josefova strana) a Nevlastníci (Nilova strana). Každá strana měla dobré důvody k tomu, aby odsuzovala extrémní stranu druhé: monastýry vlastnily spoustu půdy, měly poddané a bohužel se v nich také objevovala korupce a finanční machinace. V tu dobu však církev se svými monastýry také tvořila prakticky jediný „systém sociálního zajištění“ pro nejchudší lidi v Rusku a Nilovi Nevlastníci nenavrhl, jak se starat o chudé a o sirotky bez příspěví monastýrů. Mnozí z Nevlastníků dokonce zastávali Rusku té doby cizí a téměř nepravoslavné puritánské názory a odmítali krásně vyzdobené chrámy a nádherné ikony jako projev „odpadnutí od pravé duchovnosti“. Vlastníkům bylo ze zřejmých důvodů nadřazováno ze strany cara a jeho vlády, a nakonec zřejmě i proto ve sporu zvítězili. Umělé rozdělení církve na mystickou a praktickou část a vítězství jedné ze stran (Vlastníků) vedlo k období stagnace v ruské církvi, které mohlo být překonáno až o 200 let později, kdy došlo k velké obnově duchovního života, kterou zahájili velcí otcové a starci, jakými byli např. sv. Pajsij Veličkovský a sv. Serafim Sarovský, kteří obnovili rovnováhu života Ruské pravoslavné církve. Jako projev své plnosti církev oslavila nejenom sv. Nila, ale také jeho protivníka sv. Josefa Volokolamského, který je připomínán v církevním kalendáři 9. září.

SV. BASIL OSTROŽSKÝ (1671), SVÁTEK 29. 4.

Jako mnich byl znám svým velmi přísným asketismem. Proti své vůli byl vysvěcen na biskupa zahumského a sloužil zde věrně po mnoho let chráně své věřící před „krutostí Turků a prohnáním latinů“ (z prologu k jeho životopisu). Když byl jeho monastýr zničen Turky, přestěhoval se do monastýru Ostrog hluboko ve skalnatých horách Černé Hory. Po jeho smrti zůstalo jeho tělo neporušeno a čini uzdravení a zázraky až do našich dnů. U jeho hrobu se událo velmi mnoho zázraků, jejichž svědky byli jak četní křesťané, tak i někteří muslimové, kteří se do černohorského monastýru Ostrog přicházejí poklonit jeho svatým ostatkům, aby byli vyléčeni z nemocí a různých trápení.

VELIKONOČNÍ ZAMYŠLENÍ

Pro nás křesťany jsou Velikonoce tak důležité, že si je každým rokem připomínáme a slavíme. Znovu a znovu prožíváme při četných bohoslužbách drastický konec Ježíšova života, ale zároveň i radostnou zprávu o jeho zmrtvýchvstání.

Pro věřícího křesťana nezačínají a nekončí tyto svátky malovanými vajíčky, dobrým jídlem, prodlouženým víkendem, rozkvetlými šeríky – svátky jara, jak je rád nazýval komunistický režim minulosti. Na snora uvedených událostech nás naše víra přesvědčuje, že je možné překročit tuto pozemskou hranici, i když naše představy o dalším životě po smrti jsou jen matné. Biblické podání nám však podává svědectví o této možnosti. Sám Ježíš Kristus přirovnává smrt k semenům zasetým do země. Semena nejsou mrtvá, mají život, který je skrytý. V zimních měsících odpočívají v zemi. Probudí je slunce a ona začnou klíčit, růst a kvést. I naše těla odpočívají v zemi. Ale něco neviditelného, nehmotného zůstává a jako ta semena se objevuje v nové podobě, v nové existenci.

Věříme proto, že v Ježíši Kristu, v kterém se toto vše uskutečnilo, je i naše záruka příštího života. Jeho slova: „Já jsem živ a i vy živi budete“, která tak často čteme na pomníčích

zesnulých, nám dávají naději k velkému a radostnému setkání se všemi a se vším v Boží blízkosti.

Věříme, že Boží láska je bezmezná, a jak nás ujišťuje velký teolog Izák Syrský, mnich a asketa ze 7. století, Boží láska překrývá celý svět, všechno tvorstvo, netrestá ani nesoudí, láska je totiž nade vším, dobrým i zlým.

Úvahy ateistů o tom, že kdyby byl Bůh, pak by na světě nemohlo být tolik utrpení, jsou liché. Jsou liché proto, že člověk, který byl obdařen svobodnou vůlí, není zbaven odpovědnosti za vše, co se zde děje. Kněz a teolog Alexander Meň k tomu říká: „Bůh nechtěl mít člověka na klíček, proto mu dal svobodu.“

V Ježíši Kristu se nám ukazuje cesta, směr a cíl, jak a kam by se měl člověk ubírat, aby se mohl dostávat blíž do Boží blízkosti a tím i ke své nesmrtnosti.

mátuška Božena Křivková

PUTOVNÍ IKONOPISNÁ VÝSTAVA

V loňském roce se pod patronátem vládky metropolitě Kryštofa uskutečnila putovní výstava ikon českých a moravských ikonopisců. Výstavy se zúčastnili otec Paisij ze skitu Proměnění Páně v Těšově, matky Kateřina a Feličtás z monastýru Zesnutí přesvaté Bohorodice ve Vilémově, mátušky Jana Dorka Drdová a Jana Baudišová a sestry Cvetomira Cvetková, Ludmila Juzová, Iveta Kadlecová, Sylva Novotná a Lenka Vlčková. Přestože někteří nejsou české národnosti, spojuje nás to, že všichni tvoříme v České republice. S prací většiny z nás již měli čtenáři Hlasu pravoslavi možnost se seznámit v publikovaném cyklu.

Putovní výstava byla zahájena krátce po Pasše v chrámu Zvěstování přesvaté Bohorodice v Praze Na Slupi, pokračovala v chrámu sv. Václava a Ludmily v Třebíči a v chrámu sv. Barbory v Dolních Kounicích. Všude ležela největší starost o zdar výstavy na místních kněžích, kteří také výstavu osobně hlídali, což je třeba zvláště ocenit. Výstavy od července pokračovaly v jižních Čechách, kde se zdržely až do září. Ikony tak byly k vidění v Milevském klášteře, kde se o jejich vystavení zasadil pan páter Berka, v tábořském antikvariátu Bastion a v nově otevřené soběslavské knihovně, kde byly začleněny do velmi zajímavého hradního prostoru. Poslední dvě výstavy byly pojaty jako misijní akce tábořské církevní obce. Všechny jihočeské výstavy zorganizovala sestra Angelina Vachromějeva. Za její obětavost jí patří vřelý dík.

O putovní výstavy projevil zájem ještě několik církevních obcí, ale z různých organizačních důvodů se nakonec nepodařilo je uskutečnit.

V letošním a příštím roce jsou naplánovány putovní výstavy na Slovensku. Letos to budou od dubna do prosince výstavy v muzeích a galeriích východního Slovenska, příští rok, dá-li Bůh, především v hlavních chrámech michalovské eparchie. Na těchto instalacích se mezi vystavující ikonopisce zařadí také bratr Cornel Pop. I tyto výstavy se budou konat za podpory vládky metropolitě Kryštofa a navíc jsou sponzorovány Evangelickou luterskou církví v Bavorsku.

Výstavy se staly na všech místech významným misijním počinem. Proto bychom v příštích letech chtěli znovu našim duchovním a věřícím možnost ikonopisné výstavy navrhnout. Výstava přímo v chrámu však není realizovatelná vždy, proto chceme upozornit také na možnost domluvy s místním muzeem, galerií, knihovnou či městským nebo obecním úřadem. V jižních Čechách byly výstavy v mimocírkevních prostorech využity k propagaci tábořské církevní obce, což

by mohlo být inspirací i pro další naše farnosti. V neposlední řadě bychom chtěli také poskytnout možnost našim věřícím a dalším zájemcům koupit si ručně psané ikony. Farnostem nabízíme možnost objednat si kromě jednotlivých ikon i větší ikonopisné zakázky. K výstavám byly vydány katalogy obsahující ukázky prací zúčastněných ikonopisců s jejich krátkými úvahami o ikoně a s doprovodným textem, uvádějícím do dějin pravoslavné ikonografie. Katalog obsahuje také kontakty na všechny uvedené ikonopisce a poskytuje tak možnost objednání ikon. Zájemci si mohou katalog objednat na adrese: Jana Baudišová, Masarykovo nám. 4, 586 01 Jihlava, nebo e-mailem na adr. ikonograf@seznam.cz, či telefonicky na tel. 720 58 78 05. Cena katalogu je 40 Kč + poštovné.

za ikonopisce Jana Baudišová

ZPRÁVY Z EPARCHIÍ

ZE ZASEDÁNÍ METROPOLITNÍ RADY

Rádné zasedání metropolitní rady Pravoslavné církve v českých zemích se konalo ve čtvrtek 3. března 2011 v Gorazdově cyrilometodějském středisku duchovních setkávání ve Vilémově u Litovle. Zúčastnili se její členové jak za pražskou, tak i za olomouckobrněnskou eparchii. Zasedání předsedal metropolita Kryštof spolu s arcibiskupem Simeonem a biskupem vikářem Jáchymem. Na zasedání po přečtení a prodiskutování zápisu usnesení z minulého zasedání vystoupil s velmi důležitou prezentací života naší alma mater v Prešově děkan PBF PU otec protojerej prof. ThDr. Ján Zozulak, Ph.D. Ve svém vystoupení zdůraznil stále se zvyšující vědeckou úroveň fakulty, na níž v současnosti studuje 550 posluchačů. Vedení PBF je podle děkanových slov připraveno otevřít detašované pracoviště v Olomouci na podzim tohoto roku v případě, že bude mít k tomuto úkolu rádného profesora pravoslavné teologie jako garanta.

Rada dále jednala o užší spolupráci s metropolitní radou Slovenska a požádala kancléře o. mitr. prot. Mgr. Josefa Hauzara, aby tlumočil jejím členům pozvání na společné zasedání, jež by se mělo uskutečnit ve čtvrtek 9. června také ve Vilémově. Toto zasedání by mohlo být celodenní s tím, že vzdálení členové obou rad mohou ve Vilémově přenocovat. Hlavním tématem tohoto společného zasedání by měla být příprava dalšího celocírkevního sněmu.

Členové rady na závěr vyslechli a přijali zprávy obou ředitelů úřadů eparchiálních rad, otců mitr. prot. ThDr. Jaroslava Šuvarského, Ph.D., a prot. Mgr. Libora Raclavského. Za Úřad metropolitní rady podal zprávu otec kancléř mitr. prot. Josef Hauzar. Bratrstvo pravoslavné mládeže na zasedání reprezentoval její český koordinátor d. o. Mgr. Metoděj V. Kout z Františkových Lázní s obsáhlým příspěvkem. Podle jeho slov je mládež připravena se podílet nejen na uskutečnění celocírkevních poutí, ale její prioritou je povzbuzovat mladé lidi v jednotlivých farnostech k většímu zapojení do církevního života. Mladí lidé z Bratrstva se chtějí podílet na převozu knih a další literatury určené pro věřící v Praze z monastýru v Mostě ve spolupráci s Úřadem metropolitní rady.

Další zasedání metropolitní rady bude opět ve Vilémově v navrženém termínu 9. 6. 2011, a pokud to bude možné, i společně s metropolitní radou Slovenska.

ÚSTŘEDÍ K TRAGICKÝM UDÁLOSTEM V JAPONSKU

Jeho Blaženost Kryštof, metropolita českých zemí a Slovenska, se jménem místní církve obrací na Jeho Eminenci Daniela, arcibiskupa tokijského a metropolitu celého Japonska, se slovy hluboké účasti a soucitu s pravoslavnými věřícími a celým japonským národem po událostech následujících po ničivém zemětřesení, které postihlo severovýchodní část Japonska. Naše církev požádala jménem metropolitů Mezinárodní pravoslavnou křesťanskou charitu (<http://www.iocc.org/>), která začala bezprostředně po zemětřesení koordinovat

vat pomoc Japonsku, o návrh, jak by mohla nejlépe pomoci pravoslavným věřícím i dalším lidem postiženým zemětřesením, vlnou tsunami a dopady havárie atomové elektrárny u města Fukušima.

Z MONASTÝRU V LOUČKÁCH

Monastýr svatých mučedníků Václava a Ludmily v Loučkách oslavil ve čtvrtek 17. března 2011 jeden ze svých chrámových svátků: přenesení ostatků svatého Václava ze Staré Boleslavi do Prahy. Sváteční archijerejskou svatou liturgií předem posvěcených Darů sloužil metropolita Kryštof spolu s otcí duchovními archimandritou Sergijem, duchovním správcem chrámu Zesnutí přesvaté Bohorodice na Olšanech, otcem mitr. prot. Pavlem Celičem, duchovním správcem chrámu sv. Nikolaje v Bubenči, igumenem Izaiášem z Mostu, prot. Mgr. Erastem Raptunem z Chomutova, jer. Mgr. Olegem Machněvem z Klatov, jer. Pavlem Samotovkou z Mladé Boleslavi, z odpovědníkem monastýru igumenem Onufrijem a s protodiákonem Vasilem Bučukem, diakony Ing. Igorem Jefremuškinem a Vasilem Čerepkem, ředitelem pražské Nedělní školy sv. Ludmily. Bohoslužeb se účastnili poutníci z Prahy, Karlových Varů, Plzně, Mostu, Cho-

mutova a dalších našich farností, jakož i matka igumena Nektárie z Aberqu a mniši Kosma a Paisij z Těšova. Tento sváteční den vladyka metropolita udělil požehnání k nošení mnišského oděvu poslušnici Olze. Ve svém kázání pak vladyka Kryštof podtrhl význam mučednictví v životě křesťana a hloubku pokání, jehož příkladem se v dějinách církve stal paradoxně také bratrovrah kníže Boleslav, jemuž bylo po vykonaném pokání odpuštěno.

Všichni hosté byli po ukončení bohoslužeb pozváni matkou igumenou Valentinou ke sváteční tabuli. Tento zimní svatováclavský svátek v Loučkách upevnil víru všech přítomných a umožnil všem potěšit se ze vzájemného společenství pravoslavných bratří a sester.

PODĚKOVÁNÍ

Děkujeme důstojným vladykům, duchovním otcům a všem účastníkům za pomoc při realizaci valného shromáždění Bratrstva pravoslavné mládeže v ČR, které proběhlo ve dnech 18.-20. 2. 2011 v prostorách katedrálního chrámu sv. Gorazda v Olomouci. Zároveň doufáme, že se příště sejdem v ještě hojnějším počtu, aby bylo zastoupeno co nejvíce církevních obcí.

„Svatý mládenče, mučedníku Gabrieli,
vypros tělu zdraví a spasení duším našim!“

Více informací o setkání na <http://www.bpm-cz.info/>.

UDĚLENÍ ŘÁDŮ SV. CYRILA A METODĚJE

Celkem čtyři Řády sv. Cyrila a Metoděje prvního stupně byly po slavnostní archijerejské svaté liturgii dne 6. března 2011 v katedrálním chrámu sv. Cyrila Metoděje v Praze uděleny osobnostem, které se zásadní měrou zasloužily o vybudování chrámu

sv. Valentina v Mostu. Celodřevěný chrám, který zde byl vybudován rumunskými mistry v duchu nejlepších stavebních tradic tzv. rumunské gotiky na sklonku roku 2010, je již teď, před vysvěcením, důležitou a obdivovanou dominantou města Mostu a připomínkou historických vazeb mezi naší místní pravoslavnou církví a církví rumunskou a také trvalých vazeb mezi Českou republikou a Rumunskem. Tyto svazky byly v době druhé světové války zpečetěny životy a krví tisíců rumunských vojáků, kteří se významnou měrou podíleli na osvobození Československa. Chrám sv. Valentina v Mostu se má stát důstojnou připomínkou jejich obětí.

Osobnosti, které se o stavbu pozoruhodného a zřejmě nejnovějšího dřevěného chrámu na území ČR zasloužily a převzaly z rukou metropolity Kryštofa vysoká pravoslavná církevní vyznamenání, jsou Její Excelence velvyslankyně Rumunska v České republice paní Daniela Anada Grigore Gitman, Ing. Nicolae Duda, JUDr. Vojtěch Krejčíř a Ing. Jiří Zelenka.

rj

POSTGRADUÁL O ROMECH

Postgraduální vzdělání duchovních Prešovské pravoslavné eparchie pokračovalo 31. března 2011 přednáškou metropolitů Kryštofa věnované pastýřské péči o Romy v církevních obcích. Svou přednášku rozdělil

na dvě části. Nejprve hovořil o dějinách romského etnika a jejich osudech v rámci rakousko-uherské monarchie a československého státu. V druhé části pak informoval o duchovních a vzdělávacích programech,

kteří uskutečnila v posledních letech naše místní pravoslavná církev. Zvláště zdůraznil přínos v tomto směru duchovních otců protojereje Vladimíra Spišáka a otce Davida Dudáše, který pochází z romské rodiny. Po ukončení přednášky následovala živá diskuse. Zvláště hluboká a poučná byla vystoupení prot. Mgr. Juraje Sičáka, prot. Mgr. Jána Nováka, prot. Mgr. Jána Soviče a prot. prof. TnDr. Milana Gerky, CSc. Postgraduál povzbudil přítomné duchovní k intenzivnější a hlubší pastorační péči o romské pravoslavné věřící a obecně o romskou problematiku aktuální zvláště na východním Slovensku.

METROPOLITA AMBROSIOS V PRAZE

V pondělí 28. března 2011 navštívil vladyka Ambrosios, metropolita kalavrijský z řeckého poloostrova Peloponnesu, novou rezidenci a církevní ústředí v Praze. V přátelském rozhovoru si s vladykou Kryštofem vyměnili názory na aktuální dění v pravoslavném světě. Metropolita Ambrosios patří podle svěcení mezi nejstarší archijereje Řecké pravoslavné církve. Svého času hostil naše poutníky ve své metropolii a při letošní návštěvě pozval naše mládežníky do letního pravoslavného tábora, o který pečuje.

METROPOLITA KRYŠTOF POŽEHNAL PROGRAM BRATRSTVA PRAVOSLAVNÉ MLÁDEŽE

Vedení Bratrstva pravoslavné mládeže seznámilo vladyku Kryštofa v Olomouci v úterý 29. března 2011 s programem své činnosti na letošní rok. Po jeho doplnění ho vladyka požehnal a přislíbil mladým pravoslavným mládežníkům všestrannou pomoc při jeho naplňování. Dále informoval přítomné o přípravě setkání pravoslavných rodin s dětmi ve Vilémově ve dnech 8. až 16. července 2011 a o cyklistické pouti z Vilémova do Protivanova k ikoně sv. Eliáše na větrné elektrárně, připravované Pravoslavnou akademií již tradičně 20. července.

SETKÁNÍ AKADEMICKÉ OBCE PBF PU V PREŠOVĚ

Pracovní setkání celé akademické obce PBF PU v Prešově se konalo 30. března 2011 v aule fakulty. Sezval ho předseda akademického senátu prof. PhDr. Tomáš Hangoni, Ph.D., který přítomné informoval o průběhu voleb nového děkana. Senátorům se totiž nepodařilo ani po třetím pokusu nového děkana zvolit. Celé volby se proto budou muset v nejbližší době opakovat. Akademickou obec při této příležitosti oslovil také metropolita Kryštof, který zdůraznil odpovědnost členů senátu a jejich voličů za další vývoj naší alma mater. Za dobu šedesáti let trvání fakulty podobná situace nikdy nenastala. Proto je odpovědnost senátu v této dějinné situaci velká. Nové vedení, které z opakovaných voleb vzejde, by si mělo jako jeden z hlavních úkolů stanovit vytvoření řádného detašovaného pracoviště v Olomouci, které je velmi potřebné pro život české a moravské části naší církve. Shromáždění akademické obce uzavřel předseda senátu sdělením, že proces opakování voleb započne hned příští týden 5. dubna 2011.

Ústředí

ZA BRATREM MIRONEM GOTOVCEVEM

Dne 7. 2. 2011 ve večerních hodinách zesnul v Kristu náš drahý bratr, dlouholetý kostelník chrámu sv. Jana Křtitele v Kolíně, Miron Gotovcev.

Všechno se odehrálo velice rychle, nečekaně a překvapivě. Bratr Miron ve věku 69 let po krátké intenzivní nemoci odevzdal svoji nesmrtelnou duši našemu nebeskému Otci, Stvořiteli všeho viditelného i neviditelného. Odešel na věčnost, tam, kde není zármutku, bolesti a lkání. Byl to člověk bohubilý, lidumilný, mírumilovný, skutečně hluboce zbožný, odevzdaný Bohu a věrný své církvi.

Podle prozřetelnosti Boží se zesnulý bratr Miron přestěhoval před několika lety s rodinou z Moskvy do České republiky a usídlil se v Kolíně, v těsné blízkosti našeho chrámu sv. Jana Křtitele. I když vysokoškolského vzdělání, ocitnuvši se v cizí zemi, ukázal pokoru a skromnost a přijal práci sanitáře v nemocnici, kde zanechal velice hluboký dojem člověka hluboce věřícího, který zde skrze skutky milosrdenství a lásky ukázal, že jeho víra je opravdová a živá. Několik let se náš drahý bratr Miron velice pečlivě staral o údržbu našeho chrámu a zahrádku, na které zůstal krásný růžový sad, který zasadil a s velikou láskou o něj pečoval.

Při psaní těchto slov o dobrém člověku bratru Mironovi ve svém srdci cítím hluboký smutek, že již

není více mezi námi, ale i radost, že jsme ho poznali a několik let se spolu modlili a zpívali našemu Pánu. Cítím i útěchu, že se jednou s Boží milostí s ním setkáme v místě světla.

Drazí otcové, milí bratři a sestry v Kristu, všichni, kteří jste ho znali, i vy, kteří se o něm dovídáte poprvé, prosím vás, pomodlete se za jeho duši.

Drahý bratře Miron, budeš nám velmi chybět a budeme v lásce Kristově zachovávat trvalou památku na Tebe, člověka dobrého srdce, služebníka Božího, který všem rozdával lásku v Kristu, jež nás spojuje v jednu velkou rodinu.

V blahém zesnutí věčný pokoj uděl, Hospodine, zesnulému služebníku svému Mironu a učíš památku jeho věčnou.

PS: Smuteční obřad vykonal v mé nepřítomnosti o. Pavel Samotovka, duchovní správce PCO z Mladé Boleslavi, za přítomnosti rodinných příslušníků a mnoha věřících, za což mu velice děkuji svým jménem a jménem všech věřících PCO v Kolíně.

*Duchovní správce PCO v Kolíně
prot. Mgr. o. Zoran Drenovac*

MNOHÁ LÉTA!

Dne 19. 3. 2011 oslavila 86. narozeniny mátuška Božena Křivková. Její muž, otec protojerej ThDr. Jan Křivka, duchovní chrámu sv. Olgy ve Františkových Lázních a karlovarský okružní protopresbyter, je nejstarším aktivně sloužícím duchovním naší církve. Mátuška a otec Křivkoví spravují pravoslavnou církevní obec ve Františkových Lázních již více než 60 let a u svých věřících se těší velké lásce a úctě. Mátuška se i přes svůj vysoký věk zajímá o nové knižní tituly pravoslavných teologů a je pevnou oporou otci Janovi i církevní obci. Za celou církevní obec mátušce Boženě upřímně přejeme k jejímu jubileu hodně zdraví, spokojenosti a hojnost Božího požehnání do dalších let.

o. Metoděj a máť. Marta Koutovi

POZVÁNKA

VÝSTAVA IKON MARTINA DAMIANA

Výstava ikon s názvem „Světlo ikon“ ikonopisce Martina Damiána byla zahájena 27. 2. 2011 a potrvá do 28. 4. 2011 v prostorách Lorety v Praze. Je zde vystaveno celkem 38 ikon v ambitech v 1. patře. Po ukončení bude výstava přesunuta do benediktinského kláštera v Rajhradě, takže zájemci z Moravy a okolí Brna jistě uvítají možnost návštěvy na tomto místě. Více informací o výstavě je možno nalézt na stránkách ikonopisce <http://www.ikonopisce.cz/fotoalbum/vystava-svetlo-ikon/>.

PRAVOSLAVNÁ POUŤ NA HORU ŘÍP

Pouť na horu Říp se letos bude konat v sobotu 7. května. Bude zahájena procesím v 9 hodin, sv. liturgie bude sloužena v rotundě sv. Jiří v 11 hodin. K účasti na pouti srdečně zve o. ThDr. Marek Krupica, Th.D.

SVOBODNĚ!

V Praze byl zahájen celoroční projekt připomínající 60. výročí zahájení československého vysílání Rádia Svobodná Evropa, jehož organizátory jsou Český rozhlas (ČRo) a Rádio Svobodná Evropa/Rádio Svoboda (RFE/RL). Kromě rady akcí kulturního a společenského charakteru je součástí projektu také mše za zesnulé československé pracovníky RFE, kterou bude 4. května 2011 v 19.00 hodin v kostele svatě Ludmily na náměstí Míru v Praze 2 sloužit Mons. Václav Malý, titulární biskup marcellianský a pomocný biskup pražský. Na tuto bohoslužbu jsou pořadatelé srdečně zváni nejenom římskými katolíci, ale také představitelé a členové ostatních církví působících v ČR. 5. května se bude v budově senátu na Valdštejnském nám. v Praze konat konference k 60. výročí zahájení čl. vysílání RFE. Součástí konference určené také studentům a mladé generaci má být panelová diskuse za účasti Václava Havla, Václava Malého, Karla Hvizďaly a Jiřího Stránského.

PUTOVNÍ IKONOPISNÁ VÝSTAVA NA SLOVENSKU

V letošním roce se uskuteční putovní ikonopisná výstava českých a moravských ikonopisců po východoslovenských muzeích a galeriích. Stane se výrazem jednoty české a slovenské pravoslavné církve a zájmu obyvatel obou zemí o uchování kontaktů. Ikony budou vystavovat mnišky Kateřina a Felicitás z monastýru Zesnutí přesvaté Bohorodice

ve Vilémově, mátušky Jana Dorka Drdová a Jana Baudišová, Ludmila Juzová, Iveta Kadlecová, Sylva Novotná, Cornel Teofil Pop a Lenka Vlková. Putovní výstava proběhne pod patronátem vладыky metropolity Kryštofa a je sponzorována Evangelickou luterskou církví v Bavorsku. Organizace se ujalo slovenské pravoslavné sdružení Makovica, za což mu ikonopisci srdečně děkují. Ikonopisci doufají, že se jejich výstava setká se zájmem slovenských pravoslavných křesťanů a dalších zájemců o ikony. Harmonogram výstav: Svidník: Muzeum ukrajinskej kultúry – SNM Svidník 5. 4. 2011 – celý květen 2011

Prešov: Muzeum rusínskej kultúry - červen 2011

Spišská Nová Ves: Galéria umelcov - červenec 2011

Stará Lubovňa: Galéria provinčný dom - srpen 2011

Bardejov: Sarišské muzeum září - 1. polovina října 2011

Snina: Galéria Andreja Smolaka 2. polovina října - listopad 2011

Michalovce: Zemplínske múzeum - prosinec 2011

Přesná data výstav zatím nejsou známa. Doufáme, že se nám podaří aktuálně je publikovat na internetových stránkách slovenských pravoslavných eparchií.

Jana Baudišová

POZVÁNÍ DO MIKULČIC 2011

S požehnáním Jeho Vysokopřeosvícenosti Simeona, arcibiskupa olomoucko-brněnského, si Vás dovolueme pozvat na každoroční sváteční bohoslužebné setkání, které se uskuteční na Valech u Mikulčic v areálu památníku Velké Moravy v sobotu 21. května 2011.

Archijerejská sv. liturgie na památku příchodu svatých věrozvěstů Cyrila a Metoděje na Moravu začíná v 10 hodin, slavnostní procesí vyjde od památníku v 9:45 hod. Zpívá sbor brněnského katedrálního chrámu. Duchovní otce prosíme, aby si s sebou přivezli bohoslužebná roucha zlaté, případně bílé barvy. Pokud budete mít po bohoslužbě zájem o návštěvu monastýru svatého Gorazda v Hrubé Vrbce, prosím nahláste se alespoň týden před akcí vладыkovi Jáchymovi, v monastýru bude připraveno pohoštění, potřebujeme proto vědět, jaký bude počet poutníků (mobil: 777 260 556, e-mail: joakim@seznam.cz). Na setkání se těší jerej Serafím, duchovní správce hodonínské církevní obce (mobil: 776 730 812, e-mail: serafim.t@seznam.cz).

POZVÁNKA NA POUŤ KE SV. IVANOVÍ ČESKÉMU

Jeho Blaženost metropolita Kryštof srdečně všechny zve na pouť ke sv. Ivanovi Českému do Svatého Jana pod Skalou v sobotu 25. 6. 2011. Sv. liturgie k počtu svatého poustevníka začíná v 10⁰⁰. Po bohoslužbě jsou všichni zváni na malé pohoštění. Pro poutníky z Prahy a okolí odjezd vlaku

směr Beroun v 7.15 hod. ze stanice Praha - Hl. nádraží a v 7.22 ze stanice Praha - Smíchov do stanice Srbsko a následně pěší průvod po modré trase. Vладыka Kryštof začíná pouť na kole v 7⁰⁰ hod. z konečné tramvaje č. 22 - Bílá Hora. V případě dotazů kontaktujte otce Romana H. na tel: +420 773 477 694.

PROGRAM METROPOLITY

PŘEHLED BOHOSLUŽEB METROPOLITY KRYŠTOFA V MĚSÍCI KVĚTNU 2011

VLADYKA S POMOCÍ BOŽÍ HODLÁ:

NEDĚLE 1. KVĚTNA

v 10⁰⁰ hod. v Neděli Antipaschy (Tomášově) sloužit archijerejskou sv. liturgií v chrámu svatých Petra a Pavla v Karlových Varech

PONDĚLÍ 2. KVĚTNA

v 08⁰⁰ hod. sloužit sv. liturgií v chrámu sv. archanděla Michaela v Kinského sadech v Praze 5

STŘEDA 4. KVĚTNA

v 06⁰⁰ hod. sloužit archijerejskou sv. liturgií v kapli sv. Jána Teologa v Kněžském pravoslavném semináři na Pravoslavné bohoslovecké fakultě PU v Prešově

PÁTEK 6. KVĚTNA

v 10⁰⁰ hod. sloužit archijerejskou sv. liturgií v chrámu sv. Jiří Vítězného na velvyslanectví Ruské federace v Praze 6

7.-10. KVĚTNA

být hostem Jeho Svatosti patriarchy Kirilla na svatě Rusi

NEDĚLE 8. KVĚTNA

v 10⁰⁰ hod. na Neděli žen myronosic sloužit spolu s místním archijerejem arcibiskupem Alexandrem v Alma Atě

ÚTERÝ 10. KVĚTNA

v 19⁰⁰ hod. prezentovat knihu Pravoslavná Praha v budově Fondu jednoty pravoslavných národů v Moskvě

PÁTEK 13. KVĚTNA

v 9⁰⁰ hod. sloužit archijerejskou sv. liturgií v chrámu Zesnutí přesvaté Bohorodice na Olšanech v Praze 3

v 10:30 hod. vykonat panychidu za umučené a odvěčené občany ruské národnosti

v 11⁰⁰ hod. položit věnce u desky na chrámu Zesnutí přesvaté Bohorodice na Olšanech v Praze 3

v 15⁰⁰ hod. položit věnce u desky na domě v Rooseveltově ul. 29 v Praze 6 - Bubenči a po kladení věnců vykonat panychidu za všechny umučené a odvěčené ruské emigranty v chrámu sv. Mikuláše v Rooseveltově ul. 29 v Praze 6 - Bubenči

SOBOTA 14. KVĚTNA

v 10⁰⁰ hod. v den ikony „Nečanája rádosť“ sloužit archijerejskou

sv. liturgií v monastýrském chrámu sv. Václava a Ludmily v Loučkách - Novém Sedle u Karlových Varu

NEDĚLE 15. KVĚTNA

v 10⁰⁰ hod. sloužit archijerejskou sv. liturgií v chrámu Zesnutí přesvaté Bohorodice na Olšanech v Praze 3

PONDĚLÍ 16. KVĚTNA

v 08⁰⁰ hod. sloužit sv. liturgií v chrámu sv. archanděla Michaela v Kinského sadech v Praze 5

SOBOTA 21. KVĚTNA

v 10⁰⁰ hod. vykonat pouť do Mikulčic a sloužit archijerejskou sv. liturgií v základech chrámu posvěceného sv. arcibiskupem Metodějem

v 15⁰⁰ hod. sloužit večerní bohoslužbu v monastýrské kapli sv. vladky Gorazda v Hrubé Vrbce

NEDĚLE 22. KVĚTNA

v 10⁰⁰ hod. sloužit archijerejskou sv. liturgií v chrámu Zvěstování přesvaté Bohorodice Na Slupi 4a v Praze 2

PONDĚLÍ 23. KVĚTNA

v 8⁰⁰ hod. sloužit sv. liturgií v chrámu sv. archanděla Michaela v Kinského sadech v Praze 5

PÁTEK 27. KVĚTNA

v 9⁰⁰ hod. sloužit archijerejskou sv. liturgií v chrámu Zesnutí přesvaté Bohorodice na Olšanech v Praze 3

SOBOTA 28. KVĚTNA

v 9.30 hod. u příležitosti 5. výročí intronizace metropolity českých zemí a Slovenska sloužit archijerejskou sv. liturgií s doxologií v chrámu svatých Cyrila a Metoděje v Resslově ul. 9a v Praze 2

NEDĚLE 29. KVĚTNA

v 9.30 hod. sloužit archijerejskou sv. liturgií v chrámu sv. Cyrila a Metoděje v Resslově ul. 9a v Praze 2 a blahopřát při ní metropolitnímu protopresbyterovi ThDr. Jaroslavu Šuvarskému. Ph.D. k sedmdesátým narozeninám

PŘIPRAVUJEME SE NA SVÁTKY KRISTOVA VÍTĚZSTVÍ NAD SMRTÍ

Milé děti, blíží se Velikonoce - svátky, kdy si připomeneme vítězství Pána Ježíše nad smrtí a nad hříchem. Pán Ježíš miluje všechny dospělé lidi a zejména všechny děti. Přišel do světa, aby všem lidem, kteří tehdy žili bez Boha a byli kvůli neposlušnosti z ráje vyhnáni, opět otevřel do ráje dveře, dal jim naději věčného života a vedl je k lásce k Bohu.

Bylo také velmi důležité, aby na Pána Ježíše zaútočil zlý duch Satan, který si myslel, že Pána Ježíše jednoduše nechá zlými lidmi přibýt na kříž a takto jej - jako nějakého obyčejného slabého člověka jednoduše zabije.

Zlý duch Satan se však velmi přepočítal, když si myslel, že Pán Ježíš je jenom obyčejný smrtelný člověk podřízený hříchu a smrti. Pán Ježíš se totiž projevil jako Boží Syn, který smrt a hřích porazil a tři dny po svém ukřižování vstal z mrtvých jako vítěz nad smrtí a jako vítěz nad hříchem. Jako věřící křesťané si tuto událost každoročně připomínáme. Oslavujeme Kristovo vítězství, které je také našim vítězstvím, pokud věříme v Pána Ježíše a přijímáme jej jako svého přítele, učitele a pána.

Zkuste si obrázky - reprodukce ikon - seřadit tak, jak po sobě následují jednotlivé události Paschy. Pokud se vám to bude zdát příliš těžké, zkuste o správné seřazení a výklad obrázků (které si můžete taky pěkně vymalovat) poprosit někoho z dospělých.

Dvoustranku připravil rj

PRO NEJMENŠÍ ČTENÁŘE

HLAS PRAVOSLAVÍ

Děkujeme všem čtenářům, kteří podpořili vydávání našeho časopisu modlitbou a finančním darem. Děkujeme také všem příspěvatelům, kteří nám do redakce Hlasu pravoslavi zaslali svoje příspěvky, zprávy a názory. Děkujeme také všem těm, kdo podpořili finančně nebo zasláními příspěvky chod internetového portálu www.hlaspravoslavi.cz.

Dovolujeme si touto cestou vyzvat všechny naše objednatele a předplatitele, aby si časopis Hlas pravoslavi objednali a předplatili také na rok 2011. Všechny ostatní, kdo si Hlas pravoslavi kupují v chrámech nebo na jiných místech, vybízíme, aby se předplatiteli na rok 2011 stali.

Kromě předplatitelů a odběratelů velmi uvítáme finanční dary, které nám umožní časopis vydávat a distribuovat pravidelně a umožní nám průběžně zachovat a časem zlepšovat jeho kvalitu.

Účet Hlasu pravoslavi:
RAIFFEISENBANK, A.S.
5011103614/5500

Pro převod ze zahraničí:
IBAN CZ28550000005011103614

**ZA VŠECHNY VAŠE PŘÍSPĚVKY
I DARY VÁM DĚKUJEME**

**OBJEDNEJTE SI HLAS PRAVOSLAVÍ
NA CELÝ ROK**

Objednat Hlas pravoslavi na celý rok si však můžete nejenom na přelomu roku, ale kdykoliv za:
288 Kč + 86 Kč poštovné = celkem 374 Kč

Distribuce a objednávky:
Dupress, Podolská 110, 147 00 Praha 4
dupress@seznam.cz
tel.: 241 433 396
mobil: 721 407 486

Vydává Pravoslavná církev v českých zemích s požehnáním +Kryštofa, arcibiskupa pražského a metropolitě českých zemí a Slovenska

Číslo 04/2011 ročník LXVI

Šárecká 38, 160 00 Praha 6 - Dejvice
P. O. BOX 655, CZ-111 21 Praha 1

Registrace
MK ČR E 248

Odpovědný redaktor
Mgr. Roman Juriga, romanjuriga@centrum.cz, orthodoxa@quick.cz
tel. 77 63 94 637

Editoři
J. V arcibiskup olomoucko-brněnský Simeon
Jerej David Dudáš

Redakce
Osvěta a pravoslavná duchovnost:
ThDr. Jakub Jiří Jukl, Mgr. Eva Šuvarská, jerej Mgr. Jan Týmal
Pravoslavná mládež: Ivo Vrobel

Správce portálu hlaspravoslavi.cz
Dalibor Jan Koč, e-mail: redaktor@hlaspravoslavi.cz,
www.hlaspravoslavi.cz

Jazyková úprava
PhDr. Marta Koutová

Grafika
Zuzana Pepelová, Virtue, s.r.o., www.virtue.sk

Adresa pro zaslání příspěvků:
Roman Juriga, Vilémov 70, 783 23 Vilémov u Litovle
romanjuriga@centrum.cz, orthodoxa@quick.cz, Fax: 585349005

Redakce si vyhrazuje právo na případné úpravy či krácení zaslanych příspěvků. Redakci nevyžádané rukopisy, fotografie a kresby se nevracejí. Autorské články, překlady a fotografie jsou darem církve a autoři si ne-nárokuje autorský honorář ve smyslu Autorského zákona. Otištěné materiály nelze rozšiřovat bez souhlasu redakce nebo autora.

Foto na 1. straně obálky: monastýr sv. Trojice, Jordanville USA

MÍSTA HODNÁ PAMĚTI – ROTUNDA SV. JURAJE (JIŘÍHO) NA VRCHU MARHÁT

Původní velkomoravská rotunda byla součástí hradiště u starobylé cesty spojující Nitru s ostatními významnými slovanskými hradišti na západním břehu řeky Moravy. Rotunda se nachází na vrchu Marhát v Považském Inovci, asi 5 km od obce Nitrianská Blatnica. Původní rotunda s podkovovitou apsidou, která byla součástí ohrazeného slovanského hradiště, byla poprvé přestavěna v románském stylu v 11. stol., kdy se také změnil charakter osady a obyvatelstvo se rozptýlilo do širšího okolí stavby. V okolí rotundy bylo při archeologickém výzkumu v letech 1974–1980 pod vedením dr. Rudkaye vykopáno celkem 130 převážně mužských hrobů. Ty obsahovaly řadu bronzových a stříbrných předmětů, datovaných do velkomoravského období. Osada sv. Juraje zanikla ve 13. století, kdy obyvatelstvo zřejmě přesídlilo do nedaleké Nitrianske Blatnice a do dalších středověkých obcí v podhůří Považského Inovce. Současnou podobu získala rotunda v roce 1655. K rotundě sv. Juraje se po roce 1989 jednou ročně – na svátek sv. Jiří opět konají poutě pořádané slovenskou římskokatolickou církví. Místo samotné se nachází uprostřed krásných inovceckých lesů. V okolí se nachází například zříceniny hradů Tematín a Topolčany, velkomoravské hradiště v Ducovém a další zajímavá místa.

tj.

NÁVŠTĚVA METROPOLITY KRYŠTOFA V USA 25. 2. - 1. 3. 2011

V rezidenci metropolitě Dimitriose

Katedrála sv. Nikolaje v New Yorku

Metropolita Hilarion

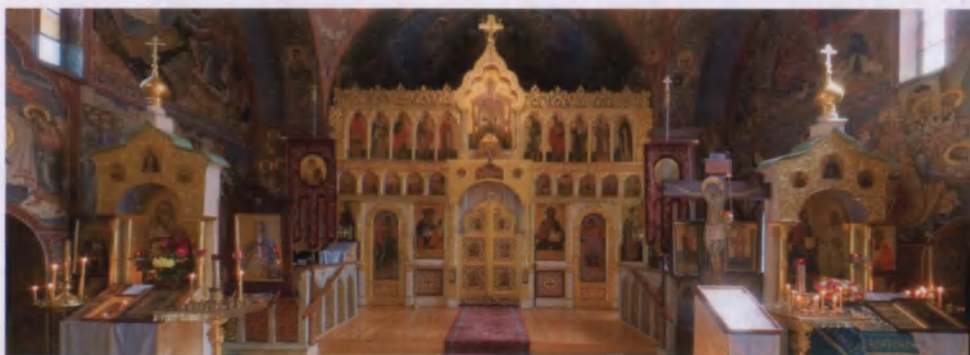
Metropolita Jonáš

Metropolita Dimitrios

Seminář Sv. Vladimíra

Monastýr sv. Trojice, Jordanville